

Všechno to zavínil někdejší náčelník Generálního štábu Jiří Nekvasil. Jednou si všiml, že vojenští redaktori, kteří ho doprovázejí na jeho cestě za našimi vojáky do Bosny, mají civilní oblečení. „Žádného civila už tady nechci vidět! Že to jsou občanští zaměstnanci? Tak jim vydejte uniformy!“

A bylo to. Od té doby naši redaktori vyjíždějí do misí, výcvikových prostorů, na různá cvičení i další akce ve slušivých uniformách vz. 95. Napřed se jim to moc nelíbilo, ale nakonec zjistili, že pro dané účely je to oblečení skutečně nejvhodnější. Třeba Honza Zeman se moc rád chlubí vzorky doupovského a boletického bláta na svých kanadách.

Teď je ovšem bude muset pořádně vyčistit. Někdo totiž přišel na to, že civilní zaměstnanci české armády nemohou služební uniformy používat. Ani ve službě. A tak je budou muset redaktori A reportu, stejně jako třeba pracovníci tiskové služby MO, v nejbližších dnech vrátit. Prostě nemají nárok. Navíc prý, jak jsem zaslechl, hrozí i to, že v nějakém válečném konfliktu by si je nepřítel mohl splést s vojáky a v případném zajetí by měli velké potíže.

Inu, předpis je předpis. A tak už jen čekám, co se stane, až na nějaké nejbližší akci uvidí naše redaktory vymóděné do toho, „co dům dal a manželka zakoupila“, současný náčelník Generálního štábu Pavel Štefka. Jak ho znám, asi se mu moc líbit nebudou. Zvoláště v okamžiku, když vedle nich zahlédne například jejich kolegy z amerického vojenského tisku oděné v předpisových stejnokrojích americké armády s perfektním označením, že jde o redaktory-civilisty...

Ladislav LENK

Hladový zápočet

str. 2



Splnili jsme úkoly první fáze reformy

str. 4



Dělostřelectvo má v AČR stále své místo

str. 16



Kilometrové komíny achiválií

str. 26



Reportáž z výcviku přežití budoucích pilotů, studentů Univerzity obrany

Hladový zápočet

Kloužeme po ledu dolů ke Karlově Studánce. Za námi zůstalo parkoviště a restaurace Hvězda. Před sebou máme první kontrolní bod. Snažíme se co nejvíce vžít do situace pilotů, kteří byli během bojové mise sestřeleni nad nepřátelským územím. Takový je alespoň scénář výcviku posluchačů 3. ročníku Univerzity obrany, oboru pilot vojenského letadla. Na splnění tohoto zadání závisí, zda dostaneme zápočet a budeme moci postoupit do dalšího semestru. Situaci máme usnadněnou tím, že se můžeme přesunovat v tříčlenných skupinách. Společně se mnou jdou ještě praporečci Karel Brázdil a Dušan Volf. Máme na sobě bílé maskovací převleky. Přesunujeme se lesem. Musíme se vyhýbat jakýmkoliv příbytkům. Nepřítel totiž ví, že jsme byli sestřeleni, a pátrá po nás.

TATRANKY NA LÝTKÁCH

Do Jeseníků jsme přijeli v neděli večer 9. ledna 2005. Následovaly dva dny výcviku, během kterých nás instruktoři seznámili s tím, jak se chovat na území protivníka, jak budovat záhrab, nouzový přístřešek a iglú, jak rozdělovat oheň ve sněhu a jak přepravovat zraněného kolegu.

V úterý večer 11. ledna nám instruktoři překontrolovali obsah krosen a zapečetili je. Na tři dny zimního přežití máme k dispozici karmatku, spacák, polní stejnokroj, termoprádlo, rukavice a čepici. Navíc nesu ještě část padáku. Z potravin pak konzervu lunchmeatu, malou paštiku, čtyři kousky chleba, jeden a půl litru vody, dva cukry, sáček čaje a müsli tyčinku.

Instruktoři upozorňují, že následující den nás čeká ještě osobní kontrola. To abychom si nemysleli, že na ně můžeme vyrát. Absolventi výcviku zimního přežití před rokem si připraveni tatranky izolepou pod kalhoty přímo na lýtka. Každý také mohl zvážit obsah krosny a části záteže se dobrovolně vzdát.

Základní zásada zimního přežití je, že by se člověk neměl potit. Pot v chladném počasí mrzne a ochlazuje tělo. Záhy zjišťujeme, že při přesunu v náročném horském terénu se nám

tuto zásadu dodržet nepodaří. Nic na tom nemění ani skutečnost, že zatím spíš nadmořskou výšku ztrácíme, než abychom ji nabírali.

Odpoledne kolem druhé hodiny se dostáváme k nejobtížnější překážce prvního dne. Horskou řeku musíme překonat po laně nataženém nad hladinou na druhý břeh. Je to nejen o síle v rukou, ale i o obratnosti.

NOC POD SKALNÍM PŘEVISEM

Všude kolem je tma jako v pytli. Máme ale štěstí. První noc přespáváme ve skalách, kde je docela slušný převis. Podle metodiky komplexního výcviku, který jsme prodělali v první části týdne, bychom nyní měli rozdolat oheň. Ze všeho nejdříve si musíme podle rad instruktora najít vhodné místo. Nejlépe poblíž stromu, který by zároveň chránil oheň před prudkým větrem. Ohniště ale nesmí být k němu zase natolik blízko, aby nám oheň neuhasil sních tající na jeho větvích. Sních je nutné odhrabat a dostat se až na zem. Pokud zůstane v ohništi, roztaje a plamen uhasí. Situaci máme tentokrát ale usnadněnou tím, že se oteplilo a v okolí není prakticky žádný sníh. Navíc máme pevný líc. Je



součástí nouzové dávky pro piloty, která by byla při katapultáži upevněna k sedačce pilota. Oheň rozděláváme celkem bez problémů. V esusu vaříme čaj. Pijeme ho bez cukru. Dva sáčky, které jsme dostali, si necháváme na horší časy. Horký čaj pro nás představuje především obrovskou psychickou vzpruhu. Malou paštiku si mažu na krajíček chleba. Je to mé první a také poslední jídlo tohoto dne.

V okolí bivakují i další skupiny. Karel Brázdil při přesunu objevil kočku. Je čistá, pěstěná. Zřejmě někomu utekla. Jeho pocit hladu je natolik silný, že začíná uvažovat nad tím, zda by se nedala nad ohněm opéci. Chvilí nevíme, jestli si dělá legraci, či to myslí vážně. Nakonec ale myšlenku na kočičí pečení definitivně zavrhneme. „Škoda, že je to kočka, kdyby tady tak byl jezelek anebo zajíček...“

V blíže nám sice pořádně kručí, přesto nás nenapadne nic jiného, než že se posadíme kolem ohně a hrajeme hru na luxusní restauraci. Střídavě je někdo z nás číšníkem a ostatní si u něho objednávat ty nejvybranější lahůdky. Korunu všemu dodávají kluci ze skupiny, která bivakuje opodál. Krmí kočku ze skromných zásob, které jsme včera dostali. Prý slyšeli, že je to jenom zkouška, jak si umíme rozvrhnout zásoby. Zítra nám přinesou z Veroniky (chata, na které jsme byli první dny ubytování) zásoby. Jídla bude dost. Příliš svůdná fáma se rychle šíří. Na chvíli také zaváháme, ale naštěstí přece jen nepodlehne. Kluky, kteří uvěřili, totiž čekají další dva dny pořádné zabíračky zcela na lačno.

Z padáku budujeme nouzový přístřešek. Opět se snažíme využít poznatky z úvodního výcviku. Zbývá už jen roztáhnout karimatku a nasoukat se do spacáku. Špatně jsme odhadli prostor, který budeme potřebovat k alespoň trochu pohodlnému přenocování. Nohy zůstávají venku. Jako naschvál začíná drobně pršet. Přemýšlím nad tím, co budu dělat, když mě nad rámem probudí mráz. Nejlepší asi bude vstát a zahřívát se běháním po lese. Padák, který jsem společně s dalším vybavením táhl celý den na zádech, mi dal natolik zabrat, že za chvíli usínám. Kupodivu

mě čeká klidná noc. Dokonce ani ranní ochlazení mě neprobudí.

ŘEPA U POSEDU

Máme v nohách desítky kilometrů. Jsme na cestě již přes třicet hodin. K snídani jsem měl malý kousek chleba. Nedostatek potravin nám viditelně ubírá síl. Tentokrát je se mnou ve skupině Radim Antoš a Michal Bystřičan. Sypu si do pusy cukr, který mi ještě zbývá. Cítím výrazné kalorické osvěžení. Je to, jako by mi někdo vstříkl dávku glukózy přímo do žil. Cukrová energie však vydrží sotva dva kilometry. Ukrutný hlad se hlásí stále naléhavěji. Před námi v lese je posed. Do truhlíků dole pod ním nasypali lesáci řepu pro zvěř. Nevypadá příliš vábně, je okoušaná. Přemýšlím nad tím, že kdyby tak nesmrděla, snad by se dala i jíst. Michal Bystřičan vyřeší dilema za mě. Bez váhání se zakousne do největšího kusu. Okamžitě ho následujeme. Je hodně sladká. Za chvíli nás po ní začíná škrábat v krku. Cítíme hořkou chuť, máme žízeň. A tak hledáme potůček, ze kterého bychom se napili.

Na dalším kontrolním stanovišti nás čeká horelezecká zkouška. S pomocí odesadáků a úchytů musíme vylézt na vysoký hladký buk. Z něho pak přeskakujeme na skálu a z ní na další buk, po kterém se spouštíme dolů. Povolují sevření rukou a rychle sjíždím k zemi. V tom šeru jsem ale nějak přehlédl velký nádorový výrůstek zhruba v polovině kmenu. Ještě dobře tři dny budu cítit setkání s ním mezi nohama.

Dál pokračujeme převážně úzkými lesními stezkami. Stoupání do prudkého svahu je velice náročné. Musíme se vyhýbat drobným potůčkům tekoucím dolů ze stráně. Pod těžkými krosnami na ledu každou chvíli uklouzneme a padáme na zem. Rychle se smráká. Společně s tmou přichází ochlazení a s ním i sníh. Na jedné z lesních křižovatek na chvíli zaváháme. Nakonec se rozhodujeme pro cestu, po které vedou čerstvě vyšlapané stopy. Cesta se ale neustále zužuje, až se nakonec ztrácí ve tmě úplně. Došla nám voda. Žízeň hasíme sněhem. Na jazyku cítím něco hořkého. Vyndávám kus kůry. Svítím si

baterkou, všude kolem nás je jen špinavý sníh. Je v něm kůra ze stromů a úlomky drobných větviček. Lesníci zde zřejmě těžili dřevo. Stopy vedou dál mezi stromy. Nezbyvá nám nic jiného, než jim důvěřovat. Naštěstí nás dovedou k řece. Konečně alespoň víme, kde jsme. Musíme už jen vyřešit rébus, zda poslední kontrola je po proudu, či proti proudu.

K večeri mi zůstala konzerva luncmeatu. Spořádám ji celou. Poslední den dojdu již bez jídla. Za normálních podmínek by to nejspíš velká pochoutka nebyla, hlad je ale nejlepší kuchař. Chci se napít, avšak z láhve nic neteče. Voda, kterou jsme si nabrali u řeky, mezitím zmrzla.

Na noc se opět ukládáme do přístřešku. Tentokrát, již poučení, ho budujeme o poznání větší. Venku se výrazně ochladilo a začalo sněžit. Noc přecháváme ale bez úhony.

Poslední den nám komplikuje hodně nepřesná mapa. Lesní cesty prostě nejsou tam, kde by měly být. Nemůžeme najít kontrolní bod. Kufujeme. Do Hvězdy, odkud jsme především vyrazili, se dostáváme odpoledne kolem třetí hodiny. Nahoru do kopce nás žene už jen představa chutné večere. Zbytky sil jsme vyčerpali již před několika hodinami. Zdoláváme poslední metry sedmdesátikilometrové trasy. Odevzdáváme materiál a sprchujeme se. Dostáváme pořádnou porci těstovin s kuřecím masem. O tři hodiny později si v Brně dáváme v restauraci U Konička nášup. Na stůl mi přinesou masovou směs Ondráš a hranolky. Nikdo nedbá na doporučení instruktorů, že po výcviku přežití máme scvrklé žaludky, že bychom neměli tolik jíst. Za chvíli je skutečně všem zle. Ani to ale nemění nic na skutečnosti, že máme zápočet. Přežili jsme totiž.

**Prap. Vladimír MAREK ml.
Foto: Pavel PAZDERA**

Splnili jsme úkoly první fáze reformy



Ve čtvrtek 27. ledna se v hlavním sále Ministerstva obrany za účasti představitelů resortu konalo vyhodnocení výcvikového roku.

Ministr obrany Karel Kühnl v úvodu svého vystoupení řekl, že když si chtěl vzít při přípravě svého vystoupení na pomoc dokument o hlavních úkolech resortu na letošní rok, zjistil, že jej může použít jen do určité míry. „Je totiž velmi obecný. Nezmiňuje řadu důležitých úkolů, které armáda plnila v loňském roce. Není tam například zmínka o pořízení nadzvukových letadel, o přípravě výběrového řízení na kolové transportéry či dosažení konečných operačních schopností mnohonárodního praporu NATO na ochranu proti zbraním hromadného ničení,“ uvedl ministr a navrhl, že v budoucnosti bude nutné pracovat na změně podoby tohoto dokumentu tak, aby byl daleko konkrétnější,

jasně určoval priority směřující k dosažení počátečních operačních schopností AČR a měl oporu ve střednědobém plánu.

Ministr nejprve připomněl, že uplynulý rok byl výjimečný nejen proto, že Česká republika vstoupila do Evropské unie, oslavila pětileté výročí svého členství v NATO, ale pro příslušníky armády to byl především rok reformy. „Samozřejmě že Evropská unie má i společnou bezpečnostní zahraniční politiku, jež se v poslední době dynamicky rozvíjí, a i my se jí aktivně zúčastňujeme. Svými silami a prostředky přispíváme do takzvaného Evropského základního cíle, který představuje disponibilitu 60 000 vojáků, připravovaných pro operace krizového managementu v rámci Peterberského schématu. Aktivně jsme se zapojili i do konceptu vytváření bojových uskupení (Battle Groups) a společně s Německem a Rakouskem budeme jednu takovou vytvářet. Naše prostředky jsou samozřejmě limitované, a proto si nemůžeme dovolit zdvojování. Nemůžeme si dovolit speciálně připravené síly pro NATO a další pro Evropskou unii. Z tohoto důvodu musíme velmi

pečlivě dbát na harmonizaci našeho plánování a vyváženě přispívat do schopností obou organizací,“ pokračoval Karel Kühnl.

Ministr uvedl, že díky našim aktivitám v Severoatlantické alianci můžeme říci, že se postupně stáváme jejím plně integrovaným členem. „Členství nás naučilo nejenom střízlivému pohledu na sebe sama, ale i reálnému hodnocení našich možností. Zjistili jsme, že nejsme středem světa. Naučili jsme se, co to znamená nést kolektivní odpovědnost, spolurozhodovat na základě postupného dosahování konsenzu cestou kompromisů,“ upřesnil Kühnl a poděkoval všem příslušníkům armády za výborné plnění úkolů a reprezentaci České republiky v zahraničí.

Členství České republiky v NATO umožnilo přistoupit k zásadní reformě ozbrojených sil. Ministr v této souvislosti řekl, že zájem spolupracovat s českou armádou v některých oblastech, jako jsou například pasivní sledovací systémy či ochrana před zbraněmi hromadného ničení, roste geometrickou řadou. Zdůraznil ale, že je třeba pečlivě vyhodnotit důvody ne zcela uspokojivého hodnocení v národní kapitole.

Příčiny nelze spatřovat jen v nedostatku finančních prostředků, ale také v nastaveném systému v resortu a v některých případech i v rozdílném vnímání problémů v rámci resortu. Proto bude nutné tento stav změnit a upravit působnosti jednotlivých částí ministerstva.

„Považuji za úspěch, že v rámci rozvoje systému obranného plánování byla poprvé vypracována zpráva o zajištění připravenosti resortu MO. Zahájili jsme tak proces postupného odstraňování systémového nedostatku, který pramení z nedostatečně funkčního systému hodnocení operační připravenosti sil a z nedostatečné schopnosti modelovat rozvoj resortu obrany. Musíme mít dlouhodobou představu a na jejím základě vypracovávat střednědobé plány a na jejich základě potom roční plány činnosti,“ zdůraznil ministr obrany a dodal, že i proto byla v rámci nově zahajovaného plánovacího cyklu zpracována směrnice pro plánování činností a rozvoje na roky 2006 až 2011. Její součástí je novelizovaná programová struktura resortu a sjednocený číselník aktivit pro potřeby střednědobého a ročního plánování a rozpočtování na roky 2006 až 2011. „Toto je však teprve začátek. Chtěli bychom dosáhnout, a doufám, že v nejbližších dvou letech dosáhneme, takového stavu, kdy budeme schopni zaprogramovat téměř 100 % veškerých výdajů,“ řekl.

Ministr obrany prohlásil, že reforma armády je a ještě dlouho bude vlajkovou lodí resortu. Ve směrnici pro plánování činností a rozvoje na roky 2006 až 2011 je jako hlavní cíl resortu stanoveno do konce roku 2006 dosáhnout plných operačních schopností u určených útvarů, na jejichž základě bude možné nasadit v případě nutnosti pro potřeby vlastní obrany nebo ve prospěch Aliance brigádní úkolové uskupení v počtu do 3000 osob. „Dodržením těchto cílů můžeme splnit také závazky, které jsme na sebe vzali na istanbulsém summitu NATO. Připomínám, že ty závazky znamenají v konečném pojetí mít 8 % vojáků pozemních sil v operacích. To však vyžaduje dalších 8 % vojáků, kteří se z pole vrátili a zotavují se, a dalších 8 % sil v rezervě, které se na vyslání připravují,“ vysvětlil Karel Kühnl.

Specifickou oblastí reformy jsou základní modernizační a investiční projekty. „Čím menší armádu budeme mít, tím musí mít lepší a modernější vybavení,“ uvedl ministr s tím, že nejde jen o výzbroj a výstroj, ale i o vybudování infrastruktury, a proto se na seznamu projektů objevují i rozsáhlé investice do základů pozemních a vzdušných sil. Uplynulý rok se nesl ve znamení kontraktu na pořízení nadzvukových letounů JAS-39 Gripen a s tím souvisejících služeb. Jako další významné projekty ministr uvedl dokončení přezbrojení pozemních sil obrněnými kolovými transportéry, modernizaci tanku T-72, pořízení letounů L-159, ekologickou likvidaci

munice, modernizaci vrtulníkového letectva, pořízení radiolokátoru ARTHUR pro dělostřelectvo, zavedení nových nákladních terénních vozidel, včetně projektu kontejnerizace a dobudování informačních systémů. „Nedokončíme to všechno v letošním a ani v příštím roce, ale toto jsou hlavní projekty, na kterých je závislé dosahování počátečních a zejména potom cílových operačních schopností armády,“ dodal Karel Kühnl.

V závěru svého projevu ministr obrany zmínil nutnost zpracovat předlohu novely zákona o ozbrojených silách, novelu branného zákona a připravit se na diskusi o možné novelizaci zákona o vojácích z povolání. „Rád bych na tomto místě pronesl pár slov ke dvěma oblastem, které se týkají zabezpečení vojáků, jež neoprávněně vzbuzují emoce. Jde o přídavek na bydlení a oblast výsluh. Ten systém, jak je dnes nastaven, má v sobě zabudované nešťastné automatismy. Celkové náklady na tyto dvě oblasti rostou příliš rychle a státní rozpočet to neunes,“ řekl ministr obrany s tím, že je do těchto oblastí nutné vložit nové prvky. „Já ale nedopustím a nesmí dojít k tomu, aby se například přídavek na bydlení snižoval, ale změnou systému může dojít k tomu, že možná v budoucích letech poroste pomaleji než dosud. Výsluhy se nebudou a nemohou snižovat, ale určitým zásahem do systému jejich výpočtu dojde k tomu, že jejich růst se v budoucnu o něco zpomalí,“ vysvětlil ministr.

Náčelník Generálního štábu genpor. Pavel Štefka označil uplynulý rok za nejsložitější rok probíhající reformy ozbrojených sil. „Za velmi důležité považuji provedení podrobné analýzy plnění úkolů v jednotlivých oblastech podle úkolů stanovených plánem činnosti resortu MO na rok 2004 a rozpracovaných úkolů z tohoto plánu. Analýza plnění úkolů probíhala průběžně po celý rok,“ uvedl genpor. Štefka a zdůraznil, že tento rozbor je pouze částí celkové analýzy výsledků roku 2004. Další hlubší rozbor musí provést na svých úrovních jednotlivé složky Ministerstva obrany, operačně-taktická velitelství a další stupně velení a řízení. Jen dodržováním základních principů řídicí práce na všech stupních velení a za předpokladu, že všichni budou pracovat aktivně a samostatně, je možné se posunout o další krok vpřed.

V úvodu svého vystoupení zmínil restrukturalizaci Ministerstva obrany a Generálního štábu, která byla ukončena v dubnu roku 2004. „Tato velká reorganizace měla v počátku značný vliv na činnost jednotlivých sekcí i na celkovou spolupráci sekcí Ministerstva obrany při řešení součinnostních úkolů. Tím, že neexistují duplicita v činnostech jednotlivých sekcí a dynamika změn života Ministerstva obrany je rychlá,

mohlo by nesplnění úkolů jedním funkcionářem vést k nesplnění klíčového projektu, na kterém závisí splnění některých dosahovaných operačních schopností jednotek AČR,“ upřesnil náčelník Generálního štábu.

Hovořil také o zpracování střednědobého plánu činnosti a rozvoje resortu MO. Střednědobý plán na roky 2005 až 2010 byl prvním střednědobým plánem, podle kterého bylo možné sestavit střednědobý rozpočtový výhled a rozpočet na rok 2005 bez podstatných změn. V loňském roce byly zahájeny práce na přípravě dlouhodobého výhledu rozvoje resortu MO do roku 2020 a současně byly zpracovány plány výstavby a rozvoje jednotlivých druhů sil. Tyto kroky jsou velmi důležité a nezbytné pro dlouhodobé a střednědobé plánování. Vedou k efektivnějšímu plánování finančních prostředků v resortu MO.

Generálporučík Pavel Štefka dále nastínil jednotlivé etapy reformy ozbrojených sil. První etapa probíhala v letech 2003 až 2004 a jejím cílem bylo dosažení plné profesionalizace AČR a provedení hlavních organizačních, mobilizačních a dislokačních změn. Letos začíná druhá etapa, která má za cíl dosažení počátečních operačních schopností k 31. 12. 2006. V další etapě, v letech 2007 až 2008, bude hlavní úsilí soustředěno na výcvik svazků a útvarů, realizaci počátečních modernizačních projektů, pořízování a zavádění nových zbraní a zbraňových systémů do AČR a výstavbu pozemních a leteckých základů. „Dosažení cílového stavu transformace personálu předpokládáme do roku 2008,“ vysvětlil genpor. Štefka. Čtvrtá etapa je plánována na období 2009 až 2012. Bude pokračovat výstavba základů pozemních a vzdušných sil. Základní projekty budou realizovány tak, aby se dosáhlo plných operačních schopností ozbrojených sil ČR.

Do konce roku 2004 bylo v resortu obrany zrušeno 11 vojenských posádek, zredukovány 3 posádky a zrušena 2 dislokační místa. Z užívání AČR bylo vyřazeno 96 objektů (areálů) s pozemky, 16 samostatných objektů a 215 samostatných pozemků. „Všechny tyto reorganizace představovaly obrovský kus práce vás a vašich podřízených. Získali jste mnoho zkušeností. Je třeba si z nich vzít poučení, provést analýzy a přijmout opatření pro další období reformy,“ dodal náčelník Generálního štábu genpor. Pavel Štefka.

**Zpracoval: Jan ZEMAN
Foto: Jiří HOKŮV**



Náčelník Generálního štábu odpovídá na dotazy čtenářů



Zajímá mě stav a budoucnost našeho dělostřelectva, jeho stávající operační a technické schopnosti a případná modernizace jak vlastní techniky, tak systémů velení (např. ASPRO). Četl jsem, že užíváme 152 ShKH vz. 77 a raketomet. To byl snad překlep a množné číslo je správné (už nevím, kde to bylo, buď A report nebo ATM, v každém případě seriózní tisk). Uvažuje se o dělostřelecké jednotce aktivních záloh? Jako bývalý velitel ROTe dělostřelecké brigády bych u dělostřelců byl asi platnější než velitel pěšího družstva. I když strážní službu musí zvládnout i bubeník v Ondráši.

Kpt. v. z. Ing. Libor Musil

Dělostřelectvo zůstává i po reorganizaci AČR důležitou složkou pozemních sil. Je tvořeno dělostřeleckou brigádou a minometnými bateriemi.

Minometné baterie jsou organizačně zařazené do mechanizovaných praporů. Jsou vyzbrojeny taženými minomety ráže 120 mm (120 mm M) a 82 mm (82 mm M). AČR má ve výzbroji i 120mm samohybné minomety vzor 85 PRAM-S. Minometné baterie jsou určeny pro přímou palebnou podporu mechanizovaných praporů. Jejich maximální dostřel je 3,5 km s minomety 82 mm M a 8 km s minomety 120 mm M. Do budoucna se počítá s jejich obměnou. Předpokládáme, že minomety 82 mm M budou postupně vyřazeny a částečně nahrazeny minomety ráže 81 mm. Minomety 120 mm M zůstanou ve výzbroji a v dlouhodobém horizontu budou pravděpodobně nahrazeny samohybnou verzí a zapojeny do systému řízení palby dělostřelectva.

Dělostřeleckou brigádu, dislokovanou v posádce Jince, tvoří dva smíšené dělostřelecké oddíly. Oddíly jsou vyzbrojeny 152mm samo-

hybnými kanonovými houfnicemi vz. 77 DANA a 122mm raketomety RM70 GRAD. Dostřel obou systémů je max. 20 km. Jsou určeny k přímé i nepřímé palebné podpoře mechanizovaných brigád. Vzhledem ke stáří a technickým parametrům těchto prostředků předpokládáme, že bude provedena modernizace raketometů a nákup děl ráže 155 mm tak, abychom splnili standardy NATO v oblasti dosahu palebné podpory.

Do vybavení dělostřeleckých oddílů patří i průzkumné prostředky. Dělostřelecké pozorovatelné na OT-90 byly nahrazeny průzkumnými komplety LOS s dosahem senzorů do 10 km a pohyblivými průzkumnými komplety SNĚŽKA s radiolokátorem pro zjišťování pohybujících se cílů.

Dělostřelectvo používá od r. 1998 systém řízení palby ASPRO. Ve střednědobém horizontu se počítá s jeho modernizací tak, aby pokryl veškeré dělostřelectvo AČR a byl propojen do systému velení v rámci pozemních sil i do systému řízení palby dělostřelectva NATO.

Ke klíčovým projektům rozvoje dělostřelectva patří také nákup radiolokátoru ARTHUR. Tento prostředek výrazně zkvalitní bojové možnosti dělostřelectva v blízké budoucnosti.

Dělostřelecká brigáda i minometné baterie jsou od 1. 1. 2005 stejně jako celá Armáda České republiky plně profesionální.

S výstavbou dělostřeleckých jednotek na bázi aktivních záloh se nepočítá. K 1. lednu 2005 je z příslušníků aktivní zálohy vytvořeno čtrnáct pěších rot při krajských vojenských velitelstvích, jedna tanková rota a jedna speciální rota. V roce 2005 počítáme s vytvořením jedné mechanizované roty, rot Vojenské policie a dvou ženijních rot.

Co se týče Vaší odbornosti, mohli byste ji uplatnit u pěší roty ve funkcích technika roty (ČVO 161) nebo velitele družstva oprav techniky (ČVO 162). U připravované mechanizované a zejména ženijních rot bude technických odborností samozřejmě více.

Tanková rota je doplněna na 100% všemi funkcemi.

Ve všech výše uvedených funkcích můžete využít Vaše odborné znalosti i v hodnosti kapitána, neboť v současné době není u jednotek aktivní zálohy vyžadováno svázání funkce s hodností. Pro technické funkce jsou stanoveny praporčické hodnosti. Důstojnické hodnosti u jednotky aktivní zálohy jsou předepsány pouze pro funkce velitel roty, zástupce velitele roty a velitel čet.

A mimochodem, Vojenský umělecký soubor ONDRÁŠ vzhledem ke svému uměleckému zaměření ve svých řadách bubeníka nikdy neměl.

Genpor. Ing. Pavel ŠTEFKA

Pozor!

Zajímá vás perspektiva vašeho útvaru nebo modernizace a nákup nové techniky? Chcete znát názor náčelníka Generálního štábu na situace, se kterými jste se setkali?

Prinášíme vám unikátní možnost zeptat se přímo náčelníka Generálního štábu na věci, které vás zajímají a nebo trápí.

Své písemné dotazy můžete adresovat buď do redakce A reportu (fax: 973 219 933, areport@centrum.cz) nebo do Kanceláře náčelníka Generálního štábu (fax: 973 216 084, kangs@army.cz). S odpověďmi genpor. Pavla Štefky na vaše otázky se budete moci pravidelně setkávat na stránkách tohoto časopisu.

Redakce



Velitel pozemních sil ASR brig. gen. Milan Maxim navštívil 10. ledna Velitelství mnohonárodní brigády v rámci svého pracovního jednání v posádce Topolčany. Po uvítání velitelem MNB plk. gšt. Jánem Salaganičem se velitel pozemních sil ASR odebral do briefingové místnosti, kde byl formou prezentace seznámen s historií MNB a úkoly, které bude brigáda plnit do konce září roku 2005. Poté byl čas na prohlídku pracovního prostředí a přátelské setkání s příslušníky MNB.

Text a foto: Mjr. Ing. Vladan BAČA

● **Ve čtvrtek 6. ledna si vojáci 6. česko-slovenského praporu v misi KFOR připomněli první měsíc svého působení v Kosovu.** Vojáci, kteří provádějí sledování administrativní hranice provincie Kosovo se Srbskem, se během tohoto měsíce seznámili s mnoha obyvateli srbských usedlostí v horách. Stavení obývaná převážně starými lidmi jsou často na těžko přístupných místech, a přes zimní měsíce jsou proto naši vojáci vítaným kontaktem místních obyvatel s okolním světem. Velikou pomocí jsou i pravidelné návštěvy vojenských lékařů na špatně dostupných místech, kam místní doktoři nechodí. Během vyhledávacích operací a činnosti na kontrolních stanovištích vojáci našli pět kusů ručních zbraní a munice. Práci při vyhledávání zbraní jim ulehčují psůvodi se psy speciálně vycvičenými pro tyto účely.

-SI-

● **Ministr obrany Karel Kühnl se 12. ledna setkal na Pražském hradě s prezidentem republiky Václavem Klausem.** Hovořili spolu o dopadu profesionalizace české armády na její chod, o chystaných oslavách výročí konce druhé světové války, především pak o připravovaném prodloužení mise Armády České republiky v Iráku, která má přispět k vybudování funkčních a soběstačných iráckých bezpečnostních struktur. S tímto pojetím prodloužení naší účasti v Iráku prezident republiky vyslovil souhlas. Schůzka obou představitelů byla pracovní, podobná setkání se chystají dle potřeby i do budoucna.

-TSMO-

● **V roce 2004 záchranné prapory Armády ČR uskutečnily na vyžádání zástupců státní správy a samosprávy,** případně složek integrovaného záchranného systému celkem 40 zásahů. Jejich příslušníci se nejčastěji podíleli na odstraňování následků dopravních nehod těžkých vozidel, likvidaci požárů, odstraňování následků povodní a pátrání po pohřešovaných osobách. Výjezdy vojenských záchranářů si v uplynulém roce vyžádaly přímé náklady ve výši více než 1 400 000 Kč. Nejvíce výjezdů (16) uskutečnili vojenská záchranáři z olomouckého záchranného praporu a příslušníci záchran-

ného praporu z Jindřichova Hradce (9). Každý ze záchranných praporů AČR je připraven do prostoru vzniku mimořádné události vyslat první záchrannou skupinu se speciální technikou nejpozději do 60 minut a posilující záchranný a vyprošťovací odřad v počtu až 70 osob se 30 kusy techniky do 240 minut od obdržení žádosti. Do 24 hodin jsou připraveny k nasazení všechny ostatní prostředky praporu. Záchranný prapor AČR je zároveň do 24 hodin od obdržení požadavku schopen postavit polní humanitární základnu s kapacitou až 450 osob.

-TSMO-

● **Dne 10. 1. 2005 byl slavnostně zahájen výcvikový rok u mnohonárodní česko-polsko-slovenské brigády v Topolčanech.** Mezi nejdůležitější úkoly MNB v letošním výcvikovém roce patří provedení velitelsko-štábního cvičení „SOKOL 2005“ s velitelstvím 131. smdo z Pardubic na Vojenské Akademii v Brně. Cvičení bude o to důležitější, že bude probíhat jako jedna z forem přípravy 131. smdo do mírové mise, které se pravděpodobně zúčastní v roce 2006.

-VB-

● **Jižní Morava se dočká svého prvního oficiálního muzea čs. opevnění z let 1936 – 1938.** K jeho otevření pro veřejnost má dojít v létě tohoto roku. Půjde o pěchotní srub MJ – S 3 „Zahrada“ ve vinařské obci Šatov na Znojemsku. Technické muzeum v Brně a Klub historického vojenství Brno jej pro veřejnost mimořádně zpřístupní v rámci přípravných pracovních akcí, které se na opevnění ve vinařské obci Šatov (jihozápadně od Znojma) konají. Kromě objektu MJ – S 3 „Zahrada“ bude v Šatově zřízena naučná stezka s informačními panely. Povede kolem dalšího pěchotního srubu MJ – S 2 „Úvoz“, kolem lehkých objektů vzor 37 (řopíků) číslo 2121, 2120, 2113, 2114 a 2307 a místních památek. Provozní doba v roce 2005: mimořádně ve dnech 12. února, 13. března, 16. dubna a 14. května vždy od 10 do 15 hodin, od června pravidelně. Podrobnosti a další informace budou v předstihu uveřejněny na internetových stránkách: www.armyfort.com nebo www.sweb.cz/khvbno/ případně www.technicalmuseum.cz

-le-

● **Cvičení Létající nosorožec, při němž loni zahynulo po pádu britského vojenského vrtulníku Lynx u Kuroslep na Třebíčku šest britských vojáků,** se letos v České republice uskuteční již potřetí, tentokrát od 4. do 15. dubna. Jeho cílem opět bude zdokonalení spolupráce mezi piloty a jejich pozemními návodčími. Vzhledem k výluce na letišti v Náměšti nad Oslavou cvičení proběhne na letišti v Přerově. Oficiální zprávu o příčinách loňského neštěstí zatím britská vyšetřovací komise nevydala.

-le-

● **Dnem 3. ledna převzala společná rakousko-česká strážní jednotka v operaci ALTHEA na území Bosny a Hercegoviny operační úkoly a odpovědnost za ochranu a bezpečnost nejen základny v Tuzle, ale také Velitelství mnohonárodního úkolového uskupení Sever.** Příslušníci strážní jednotky AČR se podílejí na nepřetržitém střežení prostoru základny, kontrole osob a vozidel při vjezdu a výjezdu i na přímých bezpečnostních opatřeních v hlavní budově velitelství. Na základně Eagle Base v Tuzle v současné době působí vojáci z 12 evropských států a USA. Stávající kontingent AČR v počtu 62 vojáků v silách EUFOR doplní v průběhu dubna 2005 dalších 25 vojáků se dvěma víceúčelovými vrtulníky Mi-17.

-le-

Ministr obrany vzkazuje: Vojáci se o své sociální jistoty bát nemusejí



odpovědná špička resortu, která i odpovědným způsobem tuto informaci rozšíří mezi své podřízené. Mým cílem bylo uklidnit vojáky z povolání, kteří se obávají znevýhodnění výsluhových náležitostí a snížení přídatku na bydlení. V tomto směru se nemůžeme spolehnout na nikoho jiného než sami na sebe.

Vy jste k dané problematice vyslovil svoji představu, ale dle našeho názoru jste v tu chvíli nedocenil, co Češi dokážou udělat z komára. Nebylo by lepší tak citlivou záležitost nejprve „dopéct“ a až poté s ní oficiálně vystoupit?

Já si naopak myslím, že jsem se svojí vizí týkající se výsluhových náležitostí měl vystoupit už mnohem dříve. Tyto směry úvah mám v hlavě déle než týden nebo dva. Není přece tajemstvím, že vyplácení přídatků na bydlení a výsluh vojákům z povolání jsou leckomu trnem v oku. Nemálo rádo by odborníků přichází s všelijakými více či méně nekalifikovanými návrhy a ty, kterých se to bytostně týká, uvádí do nejistoty. Ta nikomu a nikdy v ničem nepomohla. Bylo by krajně nezodpovědné vytvořit stav, kdy by vysoce kvalifikovaní odborníci byli najednou demotivováni, zda v armádě setrvat, či ne.

Můžete „prásknout“ některé odborníky a návrhy, s kterými jste se coby resortní ministr obrany setkal?

To po mně raději nechtejte. Nejste přece bulvární periodikum, ale seriózní resortní časopis. Spíše vám řeknu, co si v žádném případě představit nedovedu. Jde o návrhy, které by vedly k tomu, že stávající systém výsluhových náležitostí nebude zachován, respektive došlo by ke snížení výše přídatků a výsluh. V této souvislosti zcela zodpovědně říkám: Vojáci se o své sociální jistoty bát nemusejí.

Pane ministře, nemohl byste přece jen pro resortní časopis Ministerstva obrany udělat výjimku a některé návrhy zveřejnit?

Patří mezi ně úvahy o stejné výši výsluh, dále možnost výběru, zda pracovat ve státní sféře, či brát výsluh, nebo to, že by výsluh nekončila na 55 % posledního příjmu, ale na pětáctýřiceti a mnohé další. Všechny jsou jednoznačně nekalifikované a já je rezolutně odmítám. Fantazmagoriemi se zabývat nebudu. Opakuji vám, že nabytá práva vojáků z povolání nebudou dotčena.

Dobrá, přejdeme od fantazmagorií některých pohlavárů k seriózním argumentům. Můžete nás do nich zasvětit?

Úvodem chci sdělit následující – kdyby bylo na mně samém, tak já bych stávající výsluhové náležitosti vůbec neměnil. Ale já nesu odpovědnost za to, aby se systém udržel. Je třeba otevřeně říci, že stávající úprava výsluhových náležitostí a přídatku na bydlení je dlouhodobě neudržitelná. Proto musí dojít v dohledné době ke změně. Na druhou stranu nikdo nemá důvod k obavám, že se změní výše výsluh a přídatku na bydlení o desítky procent. Nebude se jednat o snižování, bude se jednat o pomalejší růst. Výše zmíněné náležitosti mají totiž takovou konstrukci, která automaticky vede k prudkému nárůstu celkových nákladů. A tudíž je samozřejmé, že takový vývoj nutně musí narazit na limity státního rozpočtu.

Státní rozpočet je napjatý rok co rok. Myslíte, že jedno „drcnutí“ výsluhových náležitostí vojáků z povolání by ho poslalo ke dnu?

Chci-li, aby se tento systém bezpečně udržel, to znamená, aby nedošlo ke snižování náležitostí, musím se pokusit vnést do již zaběhnutého mechanismu jiná kritéria. Zkrátka musím zrušit určité automatismy. Protože když to neuděláme my sami, tak za situace, kdy narazí výše výsluhových náležitostí na limity státního rozpočtu, přijde Ministerstvo financí, přičemž nás se na nic ptát nebude, a prosadí prudkou redukcí. A věřte tomu, že ona redukce bude brát velmi malé ohledy na pocity a oprávněné zájmy vojáků z povolání, neboť bude nesena čistě finanční úvahou. Tomu chci jako resortní ministr zabránit.

Nezlobte se, ale proč stahovat kalhoty, když brod je ještě daleko. Myslíte si, že je tato taktika optimální?

Ten brod až tak daleko není. A já si ani v nejmenším nemohu dovolit být zaskočen. Jako ministr musím mít připraveny konkrétní návrhy, které budu hájit, a nedovolím, aby do nich vstupovaly nekalifikované představy. Nebudu-li mít vlastní návrhy, bude je mít někdo jiný. Tady je nad slunce jasné, že stávající systém potřebuje nějakou rozumnou změnu. A opakuji, pokud ji samo a aktivně neudělá Ministerstvo obrany ve spolupráci s Ministerstvem vnitra, tak změna přijde zvenjšku a dopadne to daleko hůře.

Konec mystické šeptandy okolo výsluhových náležitostí vojáků z povolání. Udeřil blesk a mnohé vyjasnil. Zaopatřené uklidnil, ostatním nastínil jak dál. Ministr obrany Karel Kühn svůj počin odůvodnil: Skončil čas slibů, mluvmě na rovinu.

Pane ministře, proč to bylo právě lednové shromáždění nejvyšších funkcionářů resortu MO, kde jste se rozhodl konsternovat přítomné svými návrhy ohledně výsluhových náležitostí vojáků z povolání?

Kde jinde by to mělo být než před nejvyšším armádním auditoriem. Vždyť tam seděla celá

Konec šeptandy kolem přídaveků na bydlení a výsluhových příspěvků vojáků z povolání

Proč do toho vtažete Ministerstvo vnitra? Jejich výsluhové náležitosti jsou přece o něčem jiném?

S Ministerstvem vnitra spolupracujeme, neboť oni také vytvářejí nový systém vyplácení výsluh policistům. Je pravdou, že s ministrem Bublanem jsem v této souvislosti o některých záležitostech hovořil. Spíše šlo o konzultační jednání. Někjaký konkrétní zpracovaný návrh zatím nevznikl. Vyřčené návrhy změn jsou ryze mými představami. Až následně bychom připravili legislativní změny. Návrhy změn zákonů projdou meziresortním připomínkovým řízením, poté budou předloženy do vlády, a pokud je ta schválí, půjdou do Parlamentu ČR. V ideálním případě by mohly vstoupit v platnost od 1. ledna 2006.

Nejvyšší čas, abyste nás s vašimi představami seznámil. Začněte přídavekem na bydlení vojáků z povolání.

Jeho problém spočívá v tom, že je zákonem navázán na vývoj minimální mzdy. Je nepochybné, že tato skutečnost je v delší perspektivě nemožná. Výše minimální mzdy je závislá na rozhodnutí vlády, konkrétní změny navrhuje ministr práce a sociálních věcí. Dostáváme se tedy do situace, že někdo jiný zcela mimoděk rozhodne, kolik peněz bude v naší peněžence. Totiž i nevelká změna výše minimální mzdy má obrovský vliv na množství peněz, které musíme na přídavek na bydlení vyplatit. Způsobuje to

nestabilitu v hospodaření, která má vliv na celou armádu. Proto musíme systém změnit. Navrhují, že je třeba zákonem zrušit toto navázání na minimální mzdu a pověřit vládu, aby svým nařízením přídavek na bydlení určovala v závislosti na vývoji cen na trhu s byty. Pro vládu tak bude jednodušší rozlišit růst přídavek podle konkrétního místa bydliště. Dosavadní rozdíly byly minimální (koeficient 1,44 násobku minimální mzdy pro Prahu a spodní hranice 1,44 násobku minimální mzdy pro všechny ostatní obce v ČR. Od 1. ledna 2005 byla minimální mzda stanovena na 7185 Kč – pozn. red.) a pravdou je, že náklady na bydlení jsou značně rozdílné. Přídavek na bydlení se vojákovi nesníží, ale jeho růst bude pomalejší než dosud.

Druhou náležitostí, o které se v resortu vášnivě diskutuje, je výsluhový příspěvek. Kam se v jeho případě ubírají vaše návrhy?

Také zde vidím nelogičnost. Konkrétně v tom, že se jeho výše vypočítává z průměrného měsíčního hrubého platu pouze v posledním roce činné služby. Na rozdíl například od výpočtu důchodů, který je za dlouhou řádku let. Stávající způsob má v sobě zabudované nebezpečí, že se nám pomyslné nůžky budou neustále rozvírat. Vývoj výše výsluh by byl rychlejší než u důchodů, a to je neudržitelné a nespravedlivé. Proto navrhuji zavést pětileté přechodné období, ve kterém bychom postupně přešli od výpočtu z posledního roku na výpočet z posledních 2, 4, 6, 8 až 10 let. Tím zploštíme křivku

růstu. Zkrátka, prodlouží se doba, ze které se vypočítává výše výsluhového příspěvku. Navíc, současný systém obsahuje prvky, které se dají snadno zneužít. Proto je mým cílem, aby byl výpočet spravedlivější a nezneužitelný.

Pane ministře, nyní dostanete prostor, abyste svoje představy telegraficky obhájil. Co na téma výsluhové náležitosti vojáků z povolání řeknete?

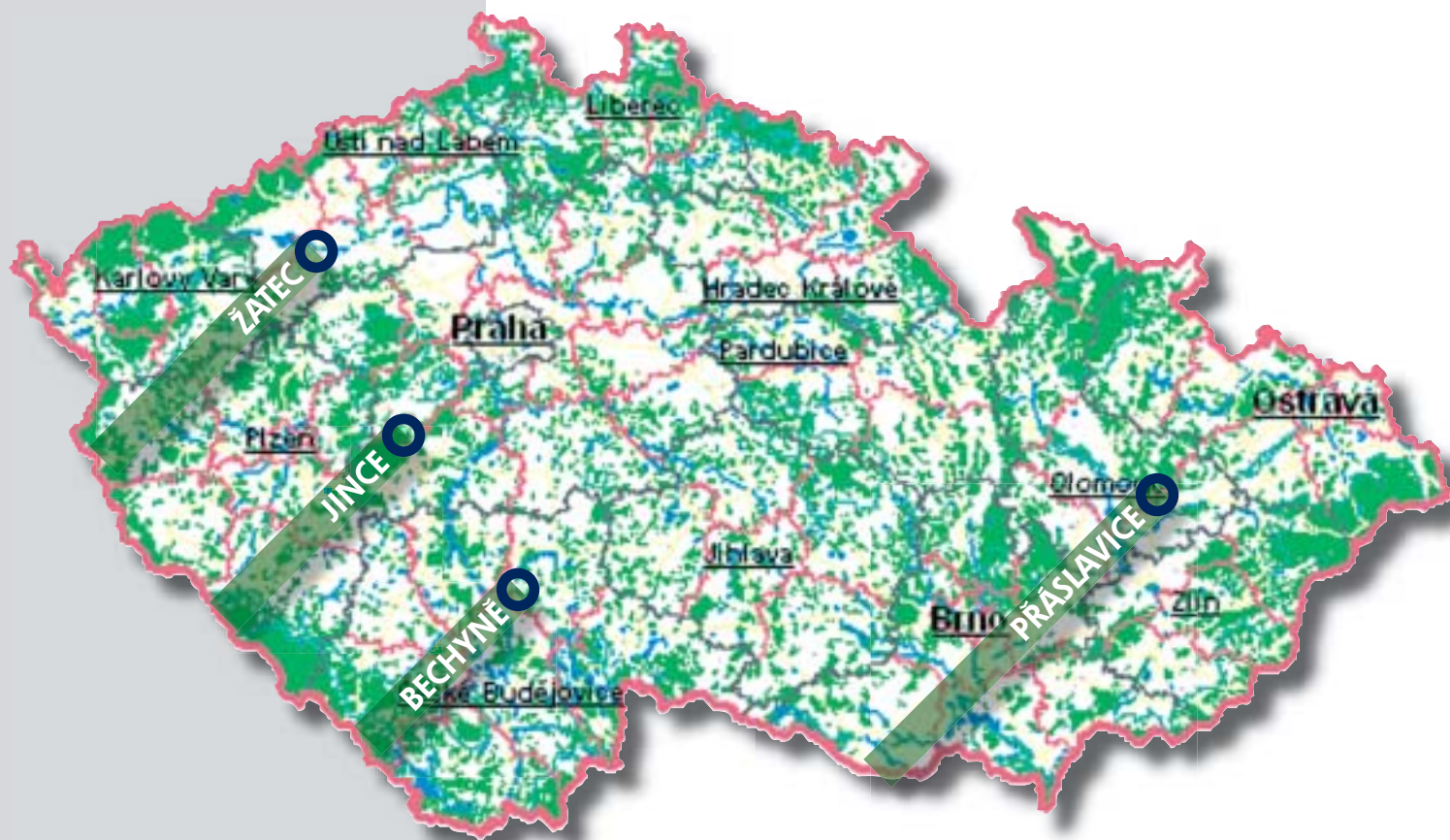
Čtyři věty. Stávající systém výsluhových náležitostí zůstane zachován, dojde pouze k jeho modifikacím. Prodlouží se doba, ze které se výsluhové náležitosti vypočítávají, a to z jednoho roku na více let. Přídavek na bydlení bude vyvázán ze závislosti na minimální mzdě. Výsledkem nebude snížení, ale pouze pomalejší růst přídavek na bydlení a výsluhového příspěvku.

Neobáváte se, že vaše idea o výsluhových náležitostech spustí mohutnou lavinu odchodů u váhajících vojáků z povolání?

Z důvodu mých návrhů určitě ne. Služba v uniformě není jenom o penězích, je i svébytným stylem života, je i určitým posláním. Ten, kdo žehrá na platové poměry v armádě, by si měl uvědomit, že voják z povolání je nejlukrativnějším zaměstnáním ve veřejném sektoru. Já udělám vše, co je v mých silách, aby tomu bylo i nadále.

Pavel LANG
Foto: Jiří HOKŮV





Přinášíme vám unikátní možnost seznámit se s podobou budovaných vojenských základen pozemních sil

Vojenské základny 21. století

Jince, Žatec, Bechyň a Přáslavice. Posádky, v nichž zanedlouho vyrostou hlavní vojenské základny pozemních sil. Stejně jako v případě modernizace leteckých základen v Čáslavi a Náměšti nad Oslavou je bude spojuvat snaha o vybudování základen moderního typu. Vzniknou tak areály, které profesionálním vojákům zajistí výcvik, pobyt a využití volného času. Díky svému rozdělení na služební a veřejnou část nabídnou nové možnosti využití volného času i místním lidem.

V roce 2003 byl zahájen projekt výstavby a rekonstrukce infrastruktury pozemních sil. Začalo se s prvotními kroky, mezi které patří například geologický průzkum, odstranění ekologických zátěží a zpracování uživatelských požadavků pro vybrané posádky. Na jejich základě pak vznikly objemové zastavovací studie, případně generely zájmového území, ve kterých architekt ukázal, jakým směrem a s jak velkými finančními náklady by se posádky mohly dále rozvíjet. Tyto studie jsou následně rozpracovávány do podrobnějších projektů. Projektové týmy ustanovené v roce 2003 pak na jednotlivých technických radách upřesňovaly plány podle požadavků uživatelů a projednávaly návrhy projektanta tak, aby posádka skutečně nesla rysy efektivní a moderní základny.

K výstavbě (i když na místě je spíše termín rekonstrukce) moderních základen byly v rámci pozemních sil vybrány čtyři hlavní lokality – Bechyň, Jince, Přáslavice a Žatec. Jejich struktura bude podobná. Jsou děleny na pracovní-pobytové části, stálé parky techniky, učebně-výcvikové základny a veřejné zóny. „Rozmístění a vnitřní náplň základen závisí na uživatelském požadavku velení pozemních sil a jednotek,“ popisuje další postup Jaroslav Dienstbier, vedoucí manažer projektu výstavby infrastruktury posádek pozemních sil na sekci vyzbrojování MO. Výstavba pak bude členěna do několika etap a časový harmonogram se bude odvíjet od množství vyčleněných finančních prostředků. Samozřejmostí je pak v každé základně dokonalé technické zabezpečení objektů i celého areálu.

ŽATEC

„Po zpracování a schválení objemové zastavovací studie náčelníkem Generálního štábu byla výstavba základny v Žatci rozdělena na dvě etapy, přičemž ta první má dvě části, které na sebe plynule navazují. První část bude dokončena v roce 2010. O termínu zahájení a rozsahu druhé etapy zatím nebylo rozhodnuto,“ vysvětluje nám manažer projektu situaci v Žatci. Protože se žatecká základna nachází blízko centra města, bylo nutné při zpracovávání projektové studie vzít v úvahu i územní plán rozvoje města. Bylo například nutné respektovat propustnost silnice 2. třídy, která prochází bezprostředně kolem základny. „Souvisí třeba i s rozhodnutím, zda bude u vjezdu do základny nutné na silnici vybudovat připojovací pruh či kruhový objezd a podobně,“ popisuje předmět některých jednání s městem Jaroslav Dienstbier.

Během první části první etapy by měly být připraveny podmínky pro život a výcvik velitelství brigády, dvou praporů a zabezpečovacích jednotek. Náklady na tuto část výstavby dosahují 450 milionů korun a jejich investování je podrobně popsáno v projektu a uvedeno ve střednědobém plánu. „V loňském roce z investic do infrastruktury nebyly vyčerpány všechny finanční prostředky, protože se některé zakázky neodsoutěžily. Prostavěno bylo 15,2 milionu korun a 16 milionů je převáděno prostřednictvím rezervního fondu do letošního roku. Bilance pro výstavbu základny zůstává beze změn,“ upřesňuje vedoucí manažer.

V předchozím období byly zrekonstruovány budovy, ve kterých sídlí regionální finanční odbor, Vojenská policie, velitelství brigády a ubytovny. V letošním roce bude zahájena rekonstrukce centrálního skladu v hodnotě 40,2 milionu korun. „V současné době se uzavírá výběrové řízení, smlouva je před podpisem a ještě v letošním roce by měl být objekt dokončen. Zahájíme rekonstrukci budovy číslo 129, kde bude sídlit jeden z praporů. Začne projektování rekonstrukce technické části stálého parku techniky s novou krytou umývárnu vozidel, skladovacím objektem, skladištěm odpadu PHM, bude dopracována nová podoba budovy technické údržby vozidel, výdejny provozních hmot a maziv, vyprojektovány související inženýrské sítě a komunikace. Realizace bude zahájena v roce 2006,“ říká Jaroslav Dienstbier s tím, že vše musí probíhat v souladu s plánem relokace útvarů brigády rychlého nasazení do žatecké posádky.

Do roku 2010 by měla být dokončena rekonstrukce čtyř objektů, ve kterých budou sídlit dva prapory. K budovám budou dostavěna ještě nová křídla tak, aby vždy dvě z budov uzavřela do tvaru „U“. Výstavba sídla třetího praporu začne v roce 2010. Bude třeba také rozšířit



Žatec – Rozsah a umístění základny a užívaných objektů podle zpracované objemové zastavovací studie



Žatec – Celkový pohled na základnu



Žatec – V rekonstruovaných budovách ve tvaru „U“ budou sídlit dva prapory a pro třetí bude za nimi postavena nová budova.



Žatec – Veřejná zóna by podle návrhu objemové zastavovací studie měla nabídnout nová sportoviště, víceúčelovou halu, kulturní dům, ubytovny i středisko duchovní služby.



Bechyně – Rozsah základny podle zpracované vize



Bechyň – Hlavní vstup na základnu se ubytovnou se 120 lůžky



Bechyň – Konečná podoba stálého parku techniky. Bude vybaven výdejnou provozních hmot a maziv, technickou ošetrovnou vozidel a dílnami.



Bechyň – Celkový pohled na služební zónu



Bechyň – Veřejná zóna vznikne až ve druhé etapě. Její rozsah zatím nebyl schválen. Podle studie by měla nabízet ubytování pro 700 osob, obchodní, kulturní a společenské centrum a středisko sportu, tělovýchovy a rehabilitace.



Jince – Plán výstavby dělostřelecké základny



Jince – Předpokládaná podoba základny

kapacitu kuchyňského bloku, aby stačil pro celou brigádu, vybudovat parkoviště a počítá se také s postavením manipulační plochy pro vrtulníky, která bude sloužit jen ve výjimečných případech. „Posádková ošetrovna zatím zůstane ve stávajícím objektu,“ upřesňuje Dienstbier. Po přesunu třetího praporu bude nutné rozšířit i park techniky. „Ten podle propočtů objemově zastavovací studie svojí kapacitou postačuje pouze části 4. brigády rychlého nasazení, a tak bude rozšířen,“ představuje nám další záměry Jaroslav Dienstbier. Modernizace se dočká i učebně-výcviková základna.

„Objemová zastavovací studie nepředpokládá, že by velitelství brigády též sídlilo v areálu základny. Budova ‚RÚT‘, kde je nyní umístěno velitelství, totiž byla v uplynulých letech nákladně zrekonstruována a bylo by velmi neekonomické ji nyní opouštět,“ vysvětluje Jaroslav Dienstbier důvody, proč bude velitelství 4. brigády rychlého nasazení i nadále sídlit nedaleko centra města.

„Atypický objekt je středisko duchovní služby,“ říká Jaroslav Dienstbier, když nám ve studii ukazuje objekt tvarem vzdáleně připomínající indiánské typy. „Dále jsou součástí vize ubytovny, sportovní a balneo centrum, vojenský klub, venkovní tenisové kurty,“ seznamuje nás manažer s dalšími objekty, které svojí podobou nezaprou, že již jijeme v 21. století. To je druhá etapa, o níž zatím nebylo rozhodnuto, v jakém rozsahu bude realizována. Studie s ní ale počítá. „Bude záležet na vedení resortu, jak rozhodne a stanoví priority v dalším postupu výstavby. Vojáci nyní mohou využívat stadion Flora nebo klub K-500, takže i nyní je možností pro sportovní vyžití relativně dost. Studie je rozvojová a ukazuje podobu základny v budoucnosti,“ dodává.

Pokud by se žatecká základna realizovala kompletně podle plánů objemové a zastavovací studie, náklady na její vybudování by dosáhly přibližně 4,75 miliardy korun.

BECHYŇ

Také pro bechyňskou vojenskou základnu byla v roce 2003 zpracována objemová zastavovací studie, do níž byly zapracovány uživatelské požadavky 4. brigády rychlého nasazení, která zde měla sídlit. Později bylo rozhodnutí změněno a „domovem“ 4. brigády rychlého nasazení se stal Žatec a do Bechyň přešla 15. ženíjná záchranná brigáda.

Do roku 2003, než bylo zadáno zpracování objemové zastavovací studie, již bylo na bechyňské základně postaveno a modernizováno

několik objektů. Například u hlavního vstupu vyrostla ubytovna se 120 lůžky, nová kotelna a byl modernizován kuchyňský blok. V letošním roce bude zahájena výstavba technické ošetrovny vozidel, která je součástí stálého parku techniky, a projektové práce na výdejně pohonných hmot a maziv, jež na základně doposud velmi citelně chybí.

V roce 2007 začne také výstavba stálého parku techniky. Park bude rozdělen na dvě části, které budou částečně podsunuty pod sebe. „Na základě potřeb uživatele bude stálý park techniky realizován ve dvou částech. Zatím bude vybudována část, která svojí kapacitou vyhoví potřebám 15. ženijní záchranné brigády. Jde o poměrně náročnou stavbu z důvodu svažitého terénu,“ popisuje podobu stálého parku techniky Jaroslav Dienstbier. Do první fáze výstavby základny v Bečyni jsou zahrnuty pouze základní části, které jsou důležité pro život a práci jednotek ženijní brigády. Kromě zmíněných staveb se budou rekonstruovat ještě páteřní rozvody inženýrských sítí a systém spojení. Výhledově se počítá s výstavbou areálu skladů, úložištěm kontejnerů, napojeným na železniční vlečku. Na první fázi, tedy na ty nejdůležitější části modernizace základny, které by měly skončit do roku 2010, je vyčleněno 880 milionů korun. Největší položkou v rozpočtu je vybudování stálého parku techniky. Prostor bývalého letiště bude vymezen jako výcviková část pro ženijní jednotky.

Co se týká sportovišť, tak na základně jsou tenisové kurty a tělocvična. Zpracovaná objemová zastavovací studie však nabízí další možnosti rozvoje základny, o jehož realizaci v takzvané druhé etapě ale zatím nebylo rozhodnuto. Základna by podle této vize měla být opět rozdělena na služební a veřejnou část. Do obou by se vstupovalo hlavní – Bežerovickou bránou, u které stojí ubytovna se 120 lůžky, ale služební část by od veřejné byla oddělena dalším vstupem. Veřejná zóna by mohla nabízet ubytování až pro 700 osob a vybavenost zahrnující obchodní, kulturní a společenské centrum a středisko sportu, tělovýchovy a rehabilitace.

Práce na první etapě by neměly být ničím narušeny, a to i přesto, že část pozemků základny je zatížena restitucemi. Za plochou letiště je několik pásů pozemků, které nárokují rozdílní restituenti, a podobné je to i u hlavní brány základny. Původní vlastníci se domáhají i pozemku, který sahá téměř až k hlavnímu nástupišti. „Pro realizaci první části výstavby základny ale byly vybrány ty pozemky, které nejsou zatíženy restitucemi,“ vysvětluje Jaroslav Dienstbier.

O toto území se vzhledem k výstavbě a modernizaci základny zajímají archeologové, kteří zde předpokládají nálezy a chtějí být u všech

prací. „Archeologové požadují výkon dohledu a pokud dojde k nějakým nálezům, tak předpokládám, že svými výzkumy nebudou narušovat harmonogram výstavby,“ říká Jaroslav Dienstbier.

Archeologické dozorování modernizace bechyňské základny budou mít na starosti pracovníci českobudějovického muzea. „Oblast Bechyňska je velmi bohatá na archeologická naleziště. Bylo tu velice intenzivní osídlení od doby bronzové, přes dobu železnou až po raný středověk, místní lesy jsou plné mohylových pohřebišť a je zde poměrně hodně hradíšť. Do prostoru vojenské základny je navíc lokalizováno místo těžby a zpracování hlíny pro středověkou keramiku v Bečyni. Předpoklad, že tam něco nalezneme, je hodně vysoký,“ naznačuje typ možných nálezů archeolog Ondřej Chvojka, který se oblastí Bechyňska v českobudějovickém muzeu zabývá. Před vznikem kasáren a ani poté se v tomto místě žádný archeologický výzkum nekonal, a tak zde může dojít nejen k překvapením, ale i ke zklamání. „Situace je tam poměrně dost narušená různými vojenskými objekty a výkopy inženýrských sítí. Nicméně si myslím, že by tam na tak velké ploše něco být mělo. Jsou tam některá zachovalá místa, která bychom rádi zdokumentovali ještě před zahájením stavebních prací. Pak budeme sledovat prováděné výkopy. Pokud bychom něco objevili, tak bychom se domluvili na provedení výzkumů v daném místě,“ dodává archeolog Chvojka s tím, že rozhodně není jeho zájmem brzdit nebo blokovat výstavbu vojenské základny.

JINCE

Stavební úpravy jineckých kasáren začaly v roce 2003 a jsou rozděleny do dvou etap až do roku 2010. V první části, která by měla skončit v roce 2006, budou rekonstruovány zejména štáby, služební objekty, nově vybudovány ubytovna, telefonní ústředna, inženýrské sítě a jeden garážový dvůr. Další část, jejíž dokončení je plánováno na rok 2010, je zaměřena na rekonstrukce a výstavbu skladových objektů, garážových dvorů, tělocvičny učeben a posádkové ošetrovny. „Na to by po roce 2010 měla navazovat poslední etapa, kterou my nazýváme hudbou budoucnosti. Jsou zde naplánovány další projekty, jako je rozšíření sportoviště, posádkového domu nebo kuchyňského bloku. Připravený generel základny počítá i s výstavbou bazény nebo squashového centra,“ představil nám v loňském roce zamýšlené plány velitel 13. dělostřelecké brigády plukovník Jaroslav Vácha.

„Podle plánů by měla být celá základna plynořizována. Ubudou nám tak starosti s uhelnou kotelnou,“ pochvaluje si velitel. Projekt počítá i se speciální technikou, kterou dělostřelci používají. Musí být zaparkovaná v garážích a některé přístrojové vybavení dokonce vyžaduje, aby byly vytápěné. Technika tak už nebude stát pod širým nebem, ale budou pro ni postaveny čtyři garážové dvory.

Podle plánu se letos do dělostřelecké základny investuje 216 milionů Kč. Největší objem peněz je ale naplánován na příští rok, kdy bude potřeba 440 milionů korun. „V roce 2006 přijdou největší položky, jako je garážový dvůr, ubytovna nebo inženýrské sítě. To jsou všechno stomilionové položky,“ vysvětluje nám plukovník Vácha rozpočet stavby. V každém dalším roce až do roku 2010 bude do jineckých kasáren investováno okolo 200 milionů korun. Celkově se částka za rekonstrukci základny vyšplhá až na 1,9 miliardy korun, ale pokud budou po roce 2010 realizovány i další navrhované stavby, jako je bazén, squashové centrum a další, pak celkové náklady dosáhnou 4,5 miliardy korun.

PŘÁSLAVICE

V případě Přáslavic bylo zahájení prací na objemové zastavovací studii posunuto, s ohledem na zdrojový rámec resortu, až na rok 2006. V letošním roce budou aktualizovány uživatelské požadavky a přepracován investiční záměr vlastního postupu výstavby. „Projekty začneme realizovat v roce 2007 a do roku 2011 je plány alokováno přibližně 700 milionů korun. Je to ale plán, který nemusí být v takovém rozsahu realizován,“ popisuje stav u budované základny pozemních sil Jaroslav Dienstbier.

„Co se týká této posádky, tak její části a prvky budou v podstatě stejné jako u ostatních základen. Chceme, aby byly funkční a efektivní i z hlediska outsourcingu. Struktura tedy bude podobná – pracovní-pobyťová část, stálý park techniky, učebně-výcviková základna a veřejná část, ale rozmístění a vnitřní náplň budou záviset na představách velení brigády a pozemních sil,“ uzavírá problémy výstavby přáslavické základny Jaroslav Dienstbier.

Jan ZEMAN

Ilustrace: archiv sekce vyzbrojování MO

Vojenský prostor, vstup zakázán!



Není tomu tak dávno, kdy se v tisku objevila série článků o tom, jak snadné je dostat se do vojenského prostoru. Civilní novináři tehdy objevili jakousi podzemní chodbu a ihned začali prohlašovat, že díky ní může kdokoli proniknout na kbelské vojenské letiště. I když víme, že jde o nesmysl, začali jsme se trochu hlouběji zajímat o to, jakým způsobem je letiště zajištěno. A nejen toto, zajímali jsme se také o leteckou základnu v Čáslavi, kam mají zanedlouho dorazit nové stíhací letouny.

Letiště, a to jak vojenské, tak i civilní, nemůže být nikdy nedobytnou pevností už jenom kvůli svým rozměrům. Přesto je nutné na každém z nich zajistit určitý stupeň ochrany, a to zejména s ohledem na bezpečnost letového provozu a na vojenských letištích i s ohledem na některá chráněná či utajovaná zařízení. Podíváme-li se do minulosti, tak v dřívějších dobách si jen málokdo dovolil porušit zákazové cedule a k vojenskému letišti se jen přiblížit, natož je fotografovat, a to i přesto, že snad žádné z několika desítek nebylo nikdy oplocené. Dnes je situace samozřejmě jiná a mnoho věcí se již neutajuje, na druhou stranu si ale mnoho lidí demokracii vysvětluje po svém a pokud je nezastaví ostatní drát nebo voják se psem, jsou schopni proniknout kamkoliv. Také proto patří již delší dobu ochrana a ostraha mezi priority na každém našem vojenském letišti.

Letecká základna v Čáslavi má dnes na starosti zejména ostrahu vzdušného prostoru našeho státu, a tak jde bezpochyby o jeden z nejdůležitějších útvarů české armády. Tomu odpovídají i obrovské investice, které sem začí-

nají postupně proudit a díky nimž by mělo být zdejší letiště plně srovnatelné s kterýmkoliv moderním letištěm v Alianci. A právě bezpečnostní problematika je natolik významná, že byl dokonce vedle klasického generelu výstavby základny vypracován ještě jakýsi bezpečnostní generel, který již sám o sobě podléhá určitým bezpečnostním opatřením, a tak se s ním například běžné stavební firmy neseznamují. V rámci tohoto generelu tak bude celé čáslavské letiště oploceno takzvaným perimetrickým oplocením, které zabrání náhodným či nechtěným vniknutím osob. Všechna důležitá zařízení a objekty pak budou navíc obehnána ještě bezpečnostním oplocením, jehož překonání není tak snadné. „Toto máme zajištěno v podstatě už dnes, neboť veškeré významné objekty jsou již takto oploceny a s využitím dalších elektronických zařízení by měly být schopné odolat případnému napadení,“ říká major Vladimír Kaděra, náčelník oddělení komunikačních a informačních systémů. Nejde však jen o oplocení, otázka bezpečnosti je daleko širší. V rámci generelu by tak velkých změn měl doznat i systém



vstupů a identifikace osob. Základna bude rozdělena na tři hlavní zóny, a to bojovou, podpůrnou a veřejnou. Každý příslušník základny bude vybaven jedinou elektronickou kartou, která mu bude sloužit všude tam, kde je potřebná identifikace – tedy od vstupu na základnu až po objednávání stravy. Díky tomuto systému se každý bude moci dostat tam, kam potřebuje, ale nikam jinam. Stejná praxe funguje v NATO již dlouhou dobu. Dalším důležitým bezpečnostním prvkem by pak měl být také důmyslný kamerový systém. Ten totiž bude tvořit 420 kamer, které budou sledovat prakticky vše – od chráněných objektů, přes stojánky až po úložny techniky a materiálu. Samozřejmě že instalace tolika kamer nebude jednoduchá a ještě náročnější by bylo od každé z nich přivést výstup k pultu centrální ochrany. V Čáslavi se ale rozhodli využít zajímavý technický prostředek, a to takzvaný intranet. „Kamery totiž budou tvořit samostatnou uzavřenou síť, kde každá z nich bude mít svou vlastní IP adresu. Díky této technologii jsme ušetřili desítky milionů korun, protože v opačném případě bychom museli od každé z nich vést koaxiální kabel nejdříve k významovému zařízení a poté k pultu centrální ochrany,“ vysvětluje major Kaděra.

Pult centrální ochrany, to je další důležitý prvek bezpečnosti čáslavské základny. V současnosti se totiž přebudovává objekt staré řídicí věže, která by měla být také zodolněna a kde vznikne jakési centrum obrany. Jakmile bude dostavěna, napojí se sem všechny stávající i nově vybudované elektronické bezpečnostní systémy. Kromě toho zde budou sloužit příslušníci Vojenské policie, hasiči a záchranáři a středisko bude napojeno i na civilní složky integrovaného záchranného systému. Centrum obrany by tak v budoucnosti mělo být schopno zajistit veškeré krizové řízení.

Zatímco z Čáslavi se stává velice moderní letiště splňující nejpřísnější alianční normy, poněkud jiná situace panuje v Praze-Kbelích. Zdejší základna se měla svého času dokonce

rušit, a i když se tak nakonec nestalo, nemohou její příslušníci počítat s takovými investicemi jako v Čáslavi či Náměšti. Přesto i zde je nutné věnovat bezpečnosti velkou pozornost, neboť mezi úkoly základny patří také přeprava ústavních činitelů. „Samozřejmě musím přiznat, že naše letiště není zajištěno tak, jak bychom si všichni přáli. Na druhou stranu ale na tom nejsme nijak kriticky,“ říká podplukovník Jan Šalát, náčelník štábu 24. základny dopravního letectva. Podle jeho slov totiž není vše jen otázkou investic, protože spousta věcí se dá pořídit v rámci drobných nákupů či formou služeb.

Ačkoliv se to nemusí zdát, ve Kbelích již dnes funguje celá řada elektronických systémů. Například veškerá dopravní letadla, která parkují na první pohled zcela nekrytě na ploše letiště, jsou ve skutečnosti chráněna několika způsoby, jako například takzvanými infrazávorami či pohybovými čidly. Jak říká pplk. Šalát, tuto ochranu se podařilo vybudovat z provozních finančních prostředků. Jedinou nevýhodou je, že tyto jednotlivé systémy jsou nakupovány samostatně a nelze je propojit do jednoho centrálního stanoviště, podobně jako v Čáslavi. „Z našich peněz si můžeme nakoupit nejružnější čidla a pomocná zařízení, ale na pult centrální ochrany mít nebudeme. Proto také již dnes má náš operační dozorcí před sebou několik menších centrálek, z nichž každá se ale ovládá

poněkud jinak, což klade na obsluhu vyšší nároky,“ vysvětluje kbelický náčelník štábu.

Letouny jsou ve Kbelích tedy chráněny dobře, ale jak je to s přístupem na základnu? Pochopitelně také zde celkové oplocení chybí. Nicméně i tak existuje řada dalších způsobů, jak neoprávněným vniknutím zamezit. Důkazem toho je fakt, že ve Kbelích zadrží několikrát týdně osoby, které se nedovoleně pohybují ve vojenském prostoru. V naprosté většině jde jen o mladé lidi hledající soukromí či o důchodce, kteří se zde procházejí se psy, nicméně i oni bývají ve spolupráci s Vojenskou policií zadrženi a poté předáni Policii ČR. Podle podplukovníka

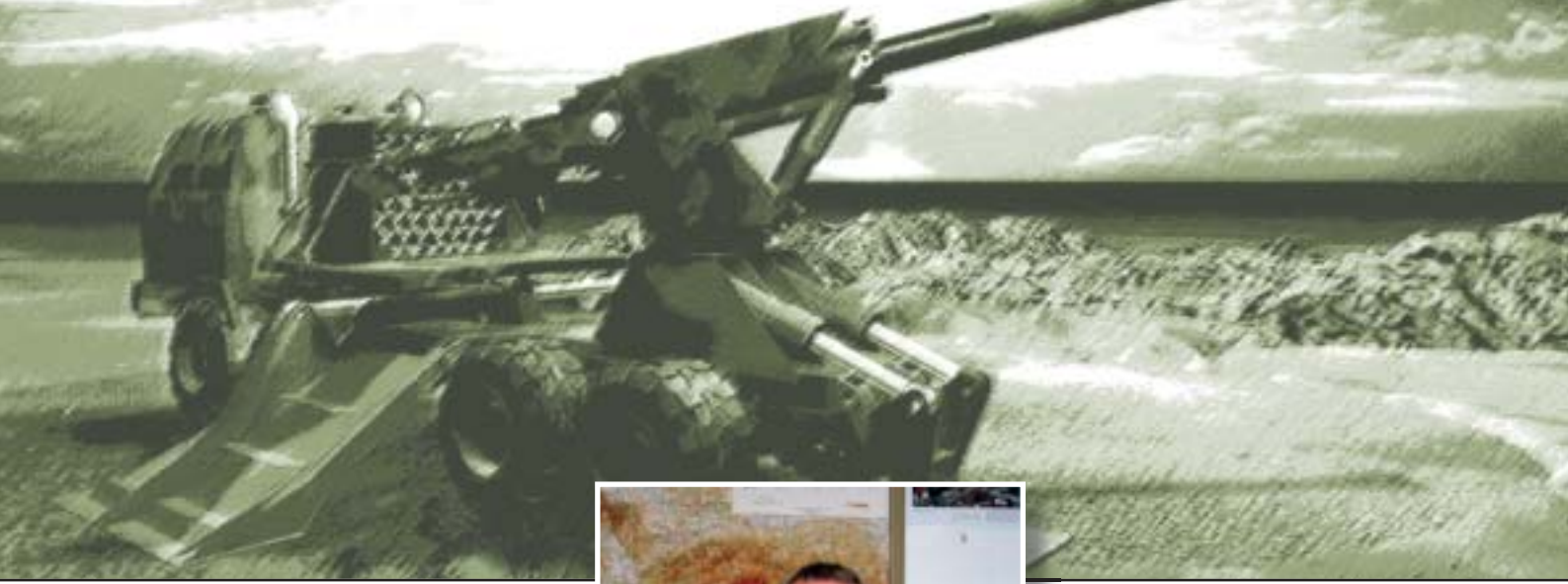
Šalát se tato zadržení daří provádět díky tomu, že perimetr letiště je prakticky nepřetržitě pozorován z několika stanovišť. K všímavosti a ostrážitosti jsou navíc nabádáni všichni příslušníci základny, a tak se daří částečně zaplnit mezeru po vojácích základní služby, kteří dříve prováděli pravidelné obchůzky.

Podle podplukovníka Šalát představuje určitý problém velké množství civilních subjektů, které fungují v areálu kbelského letiště. Při jednom z průzkumů projelo do prostoru základny za dvanáct hodin více než čtyři sta vozidel. V případě přesného uplatňování nařízených způsobů kontroly by se však toto množství automobilů nedalo zkontrolovat. Jak ale říká pplk. Jan Šalát, veškeré důležité objekty, od řídicí věže až po sklad zbraní, jsou zajištěné v souladu s platnými normami.

Jak je vidět, zabezpečení vojenského letiště lze řešit různými způsoby. Hlavní roli zde samozřejmě hrají finance, nicméně bez vůle lidí danou věc řešit by také nešlo. Důležitější však je, že ani jedna ze zmiňovaných základen není vydána napospas nezvaným hostům tak, jak to bývá občas popisováno.

Tomáš SOUŠEK
Foto: Jiří HOKŮV

Dělostřelectvo má v AČR stále své místo



Nejenom o novém radiolokačním systému ARTHUR, ale také o současném stavu našeho dělostřelectva či o jeho plánech do budoucna hovoříme s náčelníkem dělostřelectva AČR plk. Ing. Tomášem Dvořáčkem ze sekce rozvoje druhů sil MO.



Nejnovější akvizice moderní vojenské techniky směřuje do dělostřelectva. Proč byl v kategorii specializovaných tzv. dělostřeleckých radiolokátorů vybrán právě ARTHUR?

Při přípravě této akvizice jsme si nechali udělat analýzu a podrobný marketingový průzkum trhu. V úvahu přicházely 4 možnosti. Americký FIREFINDER zavedený v 60. a 70. letech minulého století, modernější ruský ZOOPARK (byl vyvinut koncem 80. let), západoevropský systém COBRA (po více než 25 letech vývoje nyní začíná být zaváděn do výzbroje) a švédský ARTHUR. Budujeme armádu pro 21. století, a proto jsme samozřejmě chtěli zvolit prostředek, který by tomuto záměru odpovídal.

Vzhledem ke svému charakteru je ARTHUR určen především pro nasazení v první linii. Je takový systém vůbec potřeba, když se AČR

specializuje na chemické vojsko, zdravotnictví a pasivní sledovací systémy?

Nejprve je třeba říci, že specializace AČR neznamena zbytečnost ostatních druhů sil a vojsk. ARTHUR sice primárně lokalizuje postavení dělostřelectva protivníka a navádí palbu vlastních prostředků na něj, ale to neznamena, že je pouze pro dělostřelce. Jeho programové vybavení je dnes zdokonaleno tak, že dokáže lokalizovat například místo odpálení přenosných protiletadlových řízených střel či odhalovat nízkoletecké cíle, jako jsou vrtulníky či bezpilotní průzkumné letouny. Lze jej tedy používat jako prostředek včasného varování jednotek. V tomto případě již hovoříme o dnešních klíčových operačních schopnostech – tedy o ochraně a udržitelnosti vojsk na bojišti. Proto pořízení tohoto prostředku neodporuje specializaci. Mimochodem britská armáda používá při střelení letišť v Afghánistánu právě i ARTHUR.

V mezinárodních misích jsme ale zatím dělostřelectvo nikdy neměli...

V posledních sedmi letech se ve světě událo několik tvrdých ozbrojených konfliktů. Je pravda, že v žádné z operací, kterých se AČR účastnila, nebyly nasazeny palebné jednotky našeho dělostřelectva. Uvedu příklad naší mise v Bosně v roce 1997, kde jsme tehdy jako jediní neměli ani minomet. Proto nám museli Britové přidělit jednu svoji baterii pro krytí prostoru či případnou podporu. Ale naši dělostřelci v misích působili jako součást mise IFOR i SFOR. Byli zařazeni ve štábu praporu, zodpovídali za plánování a koordinaci palebné podpory. V misi SFOR byl úspěšně nasazen pohyblivý průzkumný komplet SNĚŽKA. Požadavek NATO je, aby při skládání brigádních či praporečnických uskupení v nich byl obsažen prvek palebné podpory. Pokud chceme vyslat plnohodnotné praporečnické uskupení do mise, vždy tam musí být minimálně organická minometná jednotka, která je součástí mechanizovaného praporu. Tato jednotka, vzhledem k organizaci zmíněného praporu, však postrádá průzkumné prostředky jak na zjištění cílů, tak na navedení vlastní palby. Proto musejí být od dělostřelecké brigády také vyčleněny průzkumné skupiny a skupina pro koordinaci palebné podpory. V případě brigádního úkolového uskupení už musí být jeho součástí dělostřelecká jednotka schopná poskytnout palebnou podporu – tedy dělostřelecký oddíl. Takže představa, že dělostřelci nikam „chodit“ nebudou,



není pravdivá. Naopak. V úkolových uskupeních určitě budou, i když možná v menším počtu.

Čím jsou dnes dělostřelci vybaveni a jak jsou organizačně začleněni v rámci ozbrojených sil?

Největší jednotkou je 13. dělostřelecká brigáda v Jincích. Má dva smíšené dělostřelecké oddíly, z nichž jeden je spolu s velitelstvím dislokován na této základně, druhý se nachází v Pardubicích. Jednotky jsou vyzbrojeny 152mm samohybnými kanonovými houfnicemi vzor 77 DANA a raketomety RM70 GRAD ráže 122 mm. V 7. mechanizované brigádě má 71. mechanizovaný prapor k dispozici samohybné 120mm minomety vz. 85 PRAM-S (využívá upravený a prodloužený podvozek BVP-1 – pozn. red.) a tažené 120mm minomety vzor 82. 72. mechanizovaný prapor disponuje minomety vzor 82. U 4. brigády rychlého nasazení má 41. a 42. mechanizovaný prapor vždy po jedné minometné baterii s minomety vzor 52 ráže 82 mm. 43. výsadkový prapor má rotu zbraní s 82mm minomety.

Jaké jsou plány na modernizaci a rozvoj dělostřelectva pro nejbližší období?

Již asi dva roky probíhá program budování základny v Jincích a nyní dochází k jeho urychlení. Kromě jiného zde vznikají prostory pro práci, uložení techniky i ubytování, protože sem bude přemístěn dělostřelecký oddíl z Pardubic. Pro 43. výsadkový prapor je plánováno letos nakoupit nové lehké 81mm minomety. Významnou akvizicí se stávají radiolokátory ARTHUR, které dostane 13. dělostřelecká brigáda. Později bychom se rádi zaměřili na doplnění systému řízení palby ASPRO i modernizaci jeho programového vybavení.

A co vzdálenější budoucnost?

I budoucnosti dělostřelectva je věnována pozornost. Byla zpracována koncepce výstavby a rozvoje dělostřelectva do roku 2012 a pracujeme na vizi rozvoje do roku 2020. Klíčovou se stává otázka modernizace zbraňových systémů, které jsou zastaralé, nemají požadované výkony a nejsou ani ve standardních rážích NATO. Raketomet RM70, zavedený do výzbroje počátkem 70. let, je dnes sice technicky zastaralý, ale stále vysoce účinný. Proto se zabýváme myšlenkou jeho modernizace. Za pozornost stojí například myšlenka uplatněná u slovenského projektu MODULAR. Raketomet RM70 je upraven tak, aby mohl využívat jak kontejner pro originální 122mm rakety, tak i šestinásobnou raketnici z amerického raketometu MLRS. Tyto 227mm rakety mají mít v nově vyvíjené verzi dosah přes 60 km, což je vzdálenost, kterou NATO požaduje pro nové raketomety. Původní rakety GRAD, které jsou mimochodem ve své rážové kategorii stále velmi dobré,

by se dále mohly používat pro úkoly palebné podpory na kratší vzdálenosti. Samohybná kanonová houfnice DANA byla zavedena do výzbroje v roce 1977 (poslední vyrobené kusy jsou z roku 1985) a budeme ji muset v období 2013-2014 vyřadit. Kromě končící technické životnosti je její dostřel na hranici 20 km poměrně hluboko již i pod současným standardem. A konečně nelze zapomenout na problém s ráží, která není v NATO standardizována. Avšak vzhledem k velkému množství výzbroje této ráže v nových členských zemích a k limitovaným finančním možnostem těchto zemí na rychlé přezbrojení dnes stále není jasné, jaké konečné stanovisko k této otázce Aliance zaujme.

Co by tedy mohlo samohybná děla DANA nahradit?

Zmíněná polovina příštího desetiletí je samozřejmě ještě hodně daleko a situace se může vyvinout různě, takže o případné náhradě typu DANA lze hovořit jen obecně. Určitě by to neměl být tažený typ. Na základě zkušeností z posledních ozbrojených konfliktů je zřejmé, že pokud střelící děla zůstanou na stejném palebném stanovišti déle než 5 minut, mají jen minimální šanci na přežití. Proto by to měl být systém samohybný, ale zase nikoli dnešní těžký, pancéřovaný typ s velkou věží. Nová děla s dostřelem okolo 40 km již mohou střílet z bezpečné vzdálenosti od protivníka, a proto pancéřová ochrana obsluhy nebude tak důležitá. Na druhou stranu pokud bude mít protivník zbraňové systémy stejného dosahu, dá se při účinnosti a přesnosti munice předpokládat, že pancéřování bude jen malou překážkou. Ve světě se objevuje nový trend – například Francie a Švédsko již začínají zavádět lehké vysoce mobilní systémy (CAESAR či FH77 BW L52) s výkonnými zbraněmi na terénních nákladních automobilech. Obdobný projekt je vyvíjen v USA. Je možné, že se i my vydáme tímto směrem.

Text a foto: Michal ZDOBINSKÝ





ARTHUR nejen pro dělostřelce

Na základě smlouvy uzavřené 22. prosince 2004 česká armáda postupně obdrží 3 mobilní radiolokační systémy ARTHUR umožňující rychle lokalizovat střílející dělostřelecké prostředky protivníka. A nejen je.

Švédskou firmou Ericsson vyvinutý ARTHUR (ARTillery HUnting Radar) patří do kategorie pozemních radiolokátorů, které nad horizontem vyhledávají letící dělostřelecké projektily, několik sekund je sledují a následně dokážou rychle a poměrně velmi přesně určit místo, odkud byly vypáleny (tedy postavení protivníka), a také prostor, kam dopadnou. Tato schopnost není omezena pouze na hlavníové dě-

lostřelectvo, ale radiolokátory určují postavení minometů, dělostřeleckých raketometů, popřípadě sledují některé další cíle včetně nízkoletících vrtulníků a letounů.

Na základě požadavků švédské a norské armády byl ARTHUR vyvinut v průběhu 90. let, přičemž první systémy obě země obdržely v roce 1999. Jako nosič je v obou případech použito terénní pásové dvoudílné vozidlo Bv206. Proto se systém vyznačuje vysokou průchodivostí v terénu a je snadno přepravitelný vzduchem.

Plně autonomní ARTHUR má výklopnou obdélníkovou anténu s elektronickým skenováním jak v náměru, tak i v odměru, a pokrývá horizontální prostor v rozsahu 90°. Tato výšeč je rozdělena na 16 sektorů, přičemž některé z nich může systém ignorovat, čímž šetří výkon a snižuje možnost vlastního odhalení. ARTHUR automaticky zjišťuje, sleduje a určuje druh letících projektilů i v podmínkách elektronického boje nebo při mohutném palebném přepadu. Typický

„pracovní dosah“ je okolo 15 km, avšak systémem v závislosti na ráži (tedy rozměrech) je schopen zachytit a sledovat dělostřelecké granáty či miny až na vzdálenost 20 km a dělostřelecké rakety do 30 km. Systém může „zpracovávat“ více než 100 cílů/min., při režimu vyhledávání zároveň dokáže v jednom okamžiku sledovat až 8 letících střel, určit postavení zbraní, které je vypálily, a navést na ně vlastní palebné prostředky. Po zahájení odvetné palby je schopen ji koordinovat, protože sleduje „vlastní“ projektily v závěrečné fázi jejich letu a následně s vysokou přesností determinuje místo dopadu. Charakteristickou vlastností radiolokátoru je schopnost zjišťování a sledování velmi malých cílů v podmínkách elektronického boje, přičemž eliminuje jak falešné odrazy, tak i například letící ptáky.

Obsluhu tvoří operátor a důstojník taktické situace. V případě nutnosti nebo při konfliktech s nižší intenzitou bojové činnosti zvládne



Nejvíce uživatelů si za nosič systému ARTHUR vybralo švédské obojživelné terénní vozidlo Bv206. Systém lze přepravovat nejen v letounu C-130, ale i v podvěsu pod vrtulníkem CH-47 CHINOOK.



Pracoviště operátora uvnitř klimatizované skříně. K obsluze postačí i jeden voják. Několik síťově propojených systémů ARTHUR dokáže pokrýt plochu až 2000 km².

systém i jeden člověk. Informace z radiolokátoru jsou automaticky předávány na příslušné velitelské stanoviště. Přesnost určení postavení střílejícího protivníka závisí především na tom, kolikrát a pod jakým úhlem je letící střela radiolokátorem zachycena. V této souvislosti například zahraniční odborný tisk cituje vyjádření norských obsluh, které při cvičení údajně určovaly v souřadnicích postavení minometů s přesností na 8 a 12 m.

ARTHUR v BOJI

Pro bojové operace v Afghánistánu v roce 2002 a 2003 si Velká Británie a Kanada pro své ozbrojené síly na leasing pořídily 8, resp. 4 systémy ARTHUR. Jejich tehdejší působení je možné považovat za jakousi přehru pro skutečné bojové nasazení, které následovalo zanedlouho poté. ARTHURy totiž v reálných bojových podmínkách používala britská armáda ve válce proti Iráku.

Zpráva britského ministerstva obrany, kterou citovala zahraniční odborná periodika, popisuje nejen vlastní přínos radiolokátoru pro zjišťování nepřátelského dělostřelectva, ale i funkci síťově propojených systémů a jednotek. Když se příslušníci britské námořní pěchoty ocitli pod palbou iráckých 130mm tažených kanonových houfnic, bylo jejich postavení jedním z ARTHURů rychle zaměřeno. Informace okamžitě obdržel vrtulník včasné výstrahy SEA KING AEW britského námořnictva. Jeho radiolokátor začal sledovat irácká děla, která po palebném přepadu začala ve spěchu opouštět původní

stanoviště. Informace o jejich pohybu „sly“ do pozemního řídicího stanoviště, které vyslalo bezpilotní průzkumný letoun. Pro něj již nebylo obtížné iráckou baterii rychle nalézt a sledovat ji. Bezpilotní letoun poté předal informace koloniálnímu letectvu, které tuto baterii zničilo. Výsledek náletu pak znovu ověřil bezpilotní průzkumný prostředek.

„BESTSELLER“

ARTHUR lze v současné době považovat za nejlépe prodávaný systém ve své kategorii. Švédsko obdrželo již všech 14 objednaných systémů a Norsko 12. Dalším uživatelem se stalo Dánsko, které si pořídilo 8 radiolokátorů. Na rozdíl od svých severních sousedů používá jako nosič terénní nákladní 4 x 4 automobil UNIMOG 2150L (viz foto str. 18). Počátkem loňského roku zařadila britská armáda do výzbroje první ze 4 zakoupených ARTHURů v nejnovější verzi Mod B, která má taktický dosah prodloužený na 20 km, maximální u dělostřeleckých raket až na 40 km i řadu dalších vylepšení. Používají se pod označením MAMBA (Mobile Artillery Monitoring Battlefield Radar) a záhy byly nasazeny v Iráku. Zde se mimořádně osvědčily, přičemž systémy údajně dokázaly detekovat tak malé objekty, jako například projektily pancéřovek, nebo dokonce palbu těžkých kulometů.

Čtyři tyto systémy používá blíže nespecifikovaná asijská země a stejný počet si objednalo i Řecko. Posledním známým uživatelem se stává ČR, která dostane zmíněnou nejnovější verzi.

ARTHUR U NÁS

Kromě tří radiolokátorů dostaneme i výcvikové zařízení. Kontrakt v hodnotě více než 1,5 miliardy Kč zahrnuje i náklady na veškerý servis do roku 2009 a výcvik obsluh. V květnu letošního roku armáda nejprve obdrží zmíněný simulátor pro výcvik obsluh, který podle švédských zkušeností trvá 10 měsíců. Na podzim roku 2006 by měl přijít první radiolokátor. Ihned začnou vojskové zkoušky a po jejich skončení bude následovat zavedení do výzbroje 13. dělostřelecké brigády v Jincích. Dva další radiolokátory, jejichž technická životnost má být 20 let, obdržíme v průběhu roku 2007.

Většina zemí používá ARTHURy na terénních pásových vozidlech Bv206. Dánsko se rozhodlo pro zmíněný terénní kolový 4 x 4 nákladní automobil a obdobné řešení si zvolila i česká armáda. Nosičem skříňového kontejneru s radiolokátorem se u nás stane terénní nákladní automobil TATRA 4 x 4 v provedení s dělenou snímatelnou horní částí kabiny, což umožní přepravitelnost vzduchem letouny C-130 (bližší informace viz A report 14-15/2003). Vlastní skříň bude vybavena tak, aby obsluha mohla nezávisle na logistické podpoře plnit úkoly po dobu 2 až 3 dnů.

Michal ZDOBINSKÝ

Foto: Ericsson Microwave Systems



PUMA má zelenou



Rozpočtový výbor německého Bundestagu (parlamentu) počátkem prosince 2004 odsouhlasil finanční prostředky ve výši asi 380 milionů eur pro zahájení výroby několika předseriových kusů bojového vozidla pěchoty nové generace PUMA.

Pozemní síly německého Bundeswehru disponují (nebo v blízké budoucnosti dostanou) širokou škálou obrněné techniky, která patří ve své oblasti ke světové špičce. Tanky LEOPARD 2A5/A6, samohybné 155mm kanonové houfnice PzH 2000, obrněná vozidla DINGO 1/2 reprezentující novou kategorii techniky pro zahraniční mise, rodina lehkých, vrtulníků přepravitelných pásových vozidel WIESEL, pancéřovaná „levná“ kolová vozidla MUNGO,

vyvíjené kolové obrněné transportéry BOXER či specializované průzkumné FENNEKY patří k typickým příkladům. V jedné kategorii má však dnešní německá armáda určitou slabinu. Jedná se o pásová bojová vozidla pěchoty (BVP), reprezentovaná typem MARDER. Přestože v době svého zavedení do výzbroje představoval bezpochyby jedno z nejlepších BVP, dnes po více než 30 letech je situace pochopitelně jiná. Ozbrojené síly našeho západního souseda se už delší čas po vhodné náhradě ohlížely, ale teprve v posledních letech se situace vyjasnila. V roce 2002 totiž došlo k uzavření dohody na vývoj nového německého BVP PUMA, kterým byla pověřena společnost PSM (Projekt System und Management). Jedná se o společný podnik dvou známých německých výrobců pozemní techniky Krauss-Maffei Wegmann (KMW) a Rheinmetall Landsysteme.

PUMA představuje jeden z klíčových programů vyzbrojování německé armády a časové termíny, které se v této souvislosti uvádějí, se zdají být skutečně „šibeniční.“ Tak například koncem letošního roku by měl být hotov první

prototyp, první předseriová vozidla se mají objevit v letech 2006 a 2007 a sériová výroba má probíhat od roku 2008. Pokud nedojde k nějakým změnám, měla by německá armáda obdržet 410 vozidel PUMA, za které zaplatí 3,05 miliardy eur.

NEJODOLNĚJŠÍ BVP?

Výrobní konsorcium označuje BVP PUMA za klíčový projekt německého obranného průmyslu v kategorii pozemní techniky. Přestože kresby nového typu nenaznačují nějaké zásadnější vybočení ze zaběhnutého uspořádání bojových vozidel pěchoty, nový typ pochopitelně přináší nezanedbatelný posun jak z hlediska technických řešení, tak i v budoucím operačním použití. V rámci zatím velmi kusých uvolněných informací výrobce zdůrazňuje mimořádnou odolnost vozidla a vysoký stupeň ochrany poskytnuté posádce. Z hlediska odolnosti proti



minám nebo pancéřovkám nemá mít PUMA ve své kategorii konkurenci. Vozidlo má například zaručit posádce přežití při výbuchu miny s ekvivalentem trhaviny až 10 kg. Podíl na tom má i konstrukce základní korby. Aby se co nejlépe eliminovalo svařování (nepříznivě ovlivňuje pevnost ocelového pancíře), přichází při výrobě ke slovu technologie přesně tvarovaných ocelových plátů. Na základní korbu se stejně jako na věž pak montují moduly přídavného pancéřování. Toto řešení jednak umožňuje vytvořit stupeň ochrany v závislosti na typu plněné mise, a také je nutné vzhledem k požadavku na přepravitelnost vzduchem. V základním provedení, které údajně poskytuje odolnost proti munici do ráže 14,5 mm ze všech směrů, má mít PUMA hmotnost 31,5 t, což umožní přepravu vyvíjeným evropským strojem A400M. V konfiguraci maximální balistické ochrany se však hmotnost „vyšplhá“ až na 43 tun! Aby i při této hmotnosti měla nadstandardní pohyblivost a manévrovací

schopnosti, o to se postará špičková pohonná jednotka i pojezdové ústrojí. Ve vývoji se nyní nachází vznětový desetiválcový motor firmy MTU nové generace o výkonu 800 kW i plně automatická šestistupňová převodovka řadící bez jakéhokoli přerušení trakční síly a umožňující jízdu stejnou rychlostí vpřed i vzad. Za zmínku stojí i podvozek s hydropneumatickým pérováním s výrazně sníženou hlučností a přenosem rázů na posádku nebo nový pás, na kterých pracuje firma KMW již řadu let.

V bezosádkové dálkově ovládané otočné věži s digitálním systémem řízení palby má být lafetován automatický 30 mm kanon Mk 30-2 firmy Mauser s možností okamžité volby mezi dvěma druhy munice. Kromě průbojné podkaliberní křídélky stabilizované munice s oddělitelnými vodicími částmi to má být i střela s programovatelným zapalovačem, která bude vybuchovat ve vzduchu v malé výšce nad cílem. Tato

technologie, která nachází uplatnění například u připravovaných automatických granátometů nové generace, má vykazovat výrazně větší ničivý efekt proti živé síle nebo nepancéřované technice ukryté za terénními překážkami. Spolu s kanonem, který může střílet rychlostí až 700 ran/min., je ve věži lafetován i koaxiální kulomet ráže 5,56 mm. Náměr obou zbraní je možný v rozmezí -10° až $+45^\circ$. Ovládání věže je plně elektrické a velitel se střelcem sedí pod ní ve střední části korby. Počítá se s využitím nejmodernějšího bojového informačního systému a i identifikačního zařízení.

Prostor pro řidiče se nachází v levé části přídě a záď korby je vyhrazena pro šestičlenný výsadek. Jeho příslušníci budou sedět na individuálních na stropě korby zavěšených sedačkách a kontakt s venkovním prostředím jim umožní pozorovací vybavení na střeše korby. K nástupu a výstupu poslouží sklopná záďová rampa, se střílnami se nepočítá.

Jak se zdá, PUMA se s vysokou pravděpodobností stane pouze německým programem. Vzhledem k hmotnosti, přepravní kapacitě pouze 6 osob i dnes kalkulované ceně 7,5 milionu eur za kus zřejmě moc dalších zákazníků nebude. Za jediného potenciálního zájemce bylo považováno Nizozemsko, které s Německem spolupracovalo nebo spolupracuje na několika programech v oblasti obrněné techniky. To se však před několika měsíci rozhodlo pro nejnovější verzi bojového vozidla pěchoty CV9035 MkIII.

Michal ZDOBINSKÝ
Foto: Rheinmetall DeTec



Hlavní výzbrojí nového bojového vozidla bude upravený 30 mm rychlopalný kanon Mk 30-2.



VELITEL OZBROJENÝCH SIL LITVY NAVŠTÍVIL ČESKOU REPUBLIKU

V pondělí 17. ledna přicestoval do České republiky na pozvání náčelníka Generálního štábu Armády České republiky generálporučíka Pavla Štefky velitel litevských ozbrojených sil generálmajor Valdas Tutkus.

Dvoudenní návštěva byla zahájena oficiálním přivítáním s vojenskými poctami na pražském vrchu Vítkově. Po přehlídce čestné jednotky zde oba generálové položili věnec u Hrobu neznámého vojína.

Pavel Štefka seznámil generála Tutkuse s aktuálním stavem probíhající reformy ozbrojených sil České republiky a společně jednali o rozvoji spolupráce mezi armádami obou zemí, zejména v oblasti vzdělávání a ochrany proti zbraním hromadného ničení. Oba generálové si zároveň vyměnili zkušenosti z působení vojáků v zahraničních misích a diskutovali na téma konceptu evropské obrany a vytváření tzv. BATTLE GROUPS.

Generálmajora Valdase Tutkuse rovněž přijal ministr obrany Karel Kühnl. V obsáhlé debatě spolu hovořili o aspektech zabezpečení zahraničních mírových operací. Během rozhovoru se dále shodli na nutnosti rozvíjet bezproblémovou bilaterální vojenskou spolupráci. V otázkách rozvoje Evropské bezpečnosti a obranné politiky si vyměnili informace směřující ke zvýšené bezpečnosti v Evropě ve spolupráci s NATO.

Text a foto: Miroslav ŠINDELÁŘ



STO MEDAILÍ PRO ÚČASTNÍKY MISÍ

Rovných sto medailí převzali v pátek 28. ledna na pražském vrchu Vítkově vybraní příslušníci AČR za své působení v mírových misích. Medaile Za službu v zahraničí a Záslužné kříže II. a III. stupně převzali vojenští policisté, kteří se na sklonku loňského roku vrátili z mise MNF v Iráku domů. Po tři měsíce zde připravovali k výkonu policejní práce místní policisty na akademii v Az Zubayru a policejní instruktory na základně Shaiba. Právě za vynikající splnění úkolů jim byly uděleny medaile a pěti z nich navíc Záslužný kříž ministra obrany. Od roku 2003, kdy vojáci Armády České republiky zahájili misi v Iráku, se jich zde už vystřídal více než tisíc. Polovinu z nich představují vojenští policisté, kteří si v jihovýchodní oblasti Iráku získali již patřičný respekt a uznání.

Společně s příslušníky IV. kontingentu Vojenské policie se slavnostního nástupu na Vítkově zúčastnili také vojáci, kteří v prosinci v Bosně a Hercegovině ukončili misi SFOR. Velitel sedmičlenného kontingentu podplukovník Ladislav Buček obdržel Záslužný kříž ministra obrany III. stupně. Mezi oceněnými vojáky nechyběli ani příslušníci 24. základny dopravního letectva, kteří na Balkáně spolehlivě zajišťovali přepravu osob a materiálu.

Text a foto: Miroslav ŠINDELÁŘ



PŘED DESETI LETY VZNIKLA 7. MECHANIZOVANÁ BRIGÁDA

Při příležitosti 10. výročí vzniku 7. mechanizované brigády se 10. ledna v Zrcadlovém sále kasáren gen. Zahálky v Hranicích na Moravě uskutečnilo slavnostní setkání. Zúčastnil se jej například velitel společných sil genmjr. Josef Sedlák, velitel pozemních sil brig. gen. Ján Gurník, velitel Vojenské akademie Vyškov plk. gšt. Michal Vass, starostové měst Hranice a Kroměříž Vladimír Juračka a Petr Dvořáček.

Velitel brigády plk. gšt. Štefan Kaleta ve svém projevu připomněl historii a současnost 7. mechanizované brigády, nejvýznamnější akce a úspěchy. Poté udělil zlaté Pamětní odznaky velitele 7. mechanizované brigády za aktivní podíl při spolupráci se 7. mb, za výtečné plnění úkolů v zahraničních misích, za plnění mimořádných úkolů, za záchranu lidského života a stříbrné Pamětní odznaky velitele 7. mechanizované brigády za dlouhodobé výtečné plnění úkolů nad rámec svých funkčních povinností, za odsloužených 5 let u 7. mechanizované brigády, za vzornou reprezentaci 7. mechanizované brigády a za výtečné plnění úkolů v oblasti přípravy vojsk.

Text a foto: kpt. Katarína ČEJKOVÁ



MEDAILE PRO 5. ČESKO-SLOVENSKÝ PRAPOR

V pátek 21. ledna se na náměstí Jana Žižky v Táboře uskutečnil slavnostní nástup více než 450 příslušníků 5. česko-slovenského praporu, kteří se v prosinci 2004 vrátili z mise KFOR do vlasti. Vojákům tohoto praporu zde předali medaile ministra obrany Za službu v misi KFOR náčelník Generálního štábu Armády České republiky generálporučík Pavel Štefka, ředitel Společného operačního centra MO – zástupce náčelníka GŠ AČR generálmajor Emil Pupiš a další představitelé velení armády.

Zástupci velitele slovenského kontingentu v misi KFOR majoru Jánu Parimuchovi byl udělen stříbrný Záslužný kříž ministra obrany a osmi příslušníkům velení českého kontingentu, mezi nimiž nechyběli ani velitel kontingentu plukovník Aleš Odehnal a velitel praporu podplukovník Antonín Genser, byl předán bronzový Záslužný kříž ministra obrany České republiky. K udělením medailí za vynikající splnění úkolů na území Kosova blahopřál nastoupeným česko-slovenským vojákům také starosta města Tábor František Dědič.

Příslušníci 5. česko-slovenského praporu plnili v Kosovu úkoly v neklidném období nevraživosti a doznívajících nesváří dvou entit. Podle velitele kontingentu byly úkoly splněny výborně a čeští i slovenští vojáci opět přispěli k dobru jménu svých zemí.

Text a foto: Miroslav ŠINDELÁŘ



JIHOČESKÝ HEJTMAN U MINISTRA OBRANY

V pondělí 10. ledna se v Praze uskutečnilo pracovní setkání ministra obrany Karla Kühnla s jihočeským hejtmánem Janem Zahradníkem. Hejtmán navštívil Ministerstvo obrany ze dvou důvodů. Především chtěl s ministrem obrany projednat možnost převedení Vojenského výcvikového prostoru Boletice pod veřejnou správu a druhým diskutovaným tématem bylo uvolnění vojenského letiště v Plané u Českých Budějovic.

Ministr Karel Kühnl prohlásil, že před rozhodnutím o budoucnosti Vojenského výcvikového prostoru Boletice bude nutné vypracovat hlubokou analýzu. Ta by měla sloužit k rozhodování, zda Armáda České republiky potřebuje tento prostor k výcviku, či ho může uvolnit. Pokud bude ministr přesvědčen, že je třeba prostor pro armádu zachovat, bude za tímto názorem stát. Analýza by měla být vypracována ještě v prvním čtvrtletí letošního roku. Ministr obrany Karel Kühnl uvedl, že případné uvolnění výcvikového prostoru v Boleticích může být záležitostí i několika let.

K možnosti převedení vojenského letiště v Plané na civilní provoz uvedl ministr obrany, že se přiklání k názoru, že jihočeský region letiště podobného typu potřebuje. Hejtmán Jan Zahradník zdůraznil, že Jihočeský kraj uzavřel s městem České Budějovice deklaraci, která by měla napomoci společnému postupu k získání licence k civilnímu provozu na letišti v Plané u Českých Budějovic.

Text a foto: Miroslav ŠINDELÁŘ



V KLDNĚ ZAČALA VÝSTAVA FOTOGRAFIÍ „DĚTI V KOSOVU“

Ve čtvrtek 20. ledna zahájil 1. náměstek kladenského primátora Miroslav Bernášek výstavu fotografií Jiřího Hokúva s názvem „Děti v Kosovu“, která se koná v zámecké galerii v Kladně. Na slavnostní vernisáži se sešlo bezmála 250 hostů, mezi nimiž nechyběl ani ředitel odboru komunikačních strategií plukovník Vladimír Palán, ředitel Agentury vojenských informací a služeb Miroslav Melikant nebo zástupce ředitele Společného operačního centra generál Michal Pažúr. „Výstava je krásná, ale je to jen výsek z toho, co se tam skutečně děje. V čem ty děti musejí žít,“ uvedl během vernisáže generál Pažúr.

Působivé snímky vznikly během pobytu fotografa Jiřího Hokúva v Kosovu, kde spolu s příslušníky české jednotky CIMIC (Civil-Military Cooperation) navštívil některé z rodin, které jsou závislé na pomoci vojáků. Výstavu „Děti v Kosovu“ doplňuje stejnojmenný katalog, v němž jsou popsány některé osudy kosovských rodin a zároveň přináší podrobnou informaci o poslání a historii jednotek CIMIC. „Katalog mě opravdu velmi oslovil,“ napsala v osobním dopise autorům výstavy Lívie Klausová, ve kterém se omluvila z účasti na

slavnostní vernisáži.

Výstava je putovní. V Kladně ji můžete navštívit až do konce února. V březnu bude instalována v bechyňské galerii U Hrocha, v dubnu v Domě armády v Táboře a na začátku května by měla být k vidění na veletrhu IDET v Brně. V dalších měsících bude k zhlédnutí například v Pardubicích, Litoměřicích nebo v Plzni.

Jan ZEMAN
Foto: Jan KOUBA



AVIA BH-5 BUDE OPĚT LÉTAT

Slavný československý letoun Avia BH-5 již brzy vzlétne. Repliku stroje, jejíž stavba se blíží k dokončení, představilo 25. ledna letošního roku v areálu společnosti Walter v Praze-Jinonicích sdružení Historická letka Republiky československé. Slavnostní prezentace se vedle patrona sdružení a známého letce generálporučíka Františka Peřiny zúčastnili také ministr obrany Karel Kühnl a náčelník Generálního štábu generálporučík Pavel Štefka. Spolu s řadou dalších hostů měli možnost si prohlédnout výsledky více než osmi tisíc odpracovaných hodin, které na letounu členové Historické letky odvedli. Všichni tři se pak po vzoru staré tradice podepsali na jednu z přepážek, která bude instalována do letounu.

Letoun Avia BH-5 patří mezi nejvýznamnější typy československého letectví. Tento jednomotorový dvoumístný dolnoplošník vznikl jako cvičný sportovní a kurýrní letoun v roce 1923. Na základě úspěchů v domácích i zahraničních leteckých soutěžích a ve vojenských zkouškách objednala letoun ve vylepšených variantách BH-9, BH-10 a BH-11 také československá armáda. Stroj byl poháněn prvním úspěšným motorem vlastní konstrukce společnosti Walter – hvězdicovým pětiválcem NZ-60. Originál tohoto motoru, který poskytl Vojenský historický ústav, bude pohánět i repliku letounu Avia BH-5. Její stavitelé kladou maximální důraz na co největší shodu s původním letounem, ale zároveň musejí splnit řadu současných leteckých předpisů. Také proto stavbu dozoruje odborná firma a Úřad pro civilní letectví.

Text a foto: -sou-



FLORBALOVÝ MARATON

Nevšední sportovní klání se odehrálo dne 13. ledna 2005 na základně taktického letectva v Čáslavi. V devět hodin ráno zde začal čtyřadvacetihodinový florbalový maraton, který skončil až druhý den. Do akce se zapojilo padesát sportovních nadšenců, kteří si chtěli změřit své fyzické a psychické síly. Hráči byli rozděleni do dvou družstev a postupně se střídali. Turnaje se zúčastnil i velitel základny plukovník Jiří Verner. Začalo se hrát v poměrně rychlém tempu, přestože hráči věděli, že budou muset své síly rozložit tak, aby s nimi vydrželi až do druhého dne. Největším soupeřem pro všechny aktéry byla přicházející únava díky nedostatku spánku či úbytku sil a hlavně puchýře. Zvláště náročná situace nastala v ranních hodinách, kdy již chyběli hráči na střídání, kteří kvůli vyčerpání postupně odstupovali z turnaje. Velkou úlevou pro všechny soutěžící byl závěrečný hvizd rozhodčího, který úderem deváté hodiny ranní zápas ukončil. Celkem padlo 581 branek a výsledné skóre činilo 360 : 221. Vítězem se stal každý hráč, který se zúčastnil a vydržel hrát až do rána. Na závěr byl všem florbalovým nadšencům předán pamětní list a poté uděleny individuální ceny v kategorii nejlepší brankář, útočník, obránce a střelec. Zatímco minulý rok se této sportovní akce zúčastnila pouze jediná žena, paní Marcela Lancová, která mimo jiné získala cenu nejlepšího brankáře, tentokrát přišla posílit řady sportovců i paní Leona Klemánková.

Text a foto: Magdalena DVOŘÁKOVÁ



DRUŽSTVA VOLEJBALISTŮ Z MINISTERSTVA OBRANY SLAVILA ÚSPĚCHY

Již několik let se armádní volejbalisté a volejbalistky scházejí v Praze na „předvánočním“ turnaji smíšených družstev. Minulý rok se v první dva prosincové dny ve sportovní hale oddělení tělovýchovných aktivit Střediska tělesné výchovy a sportu MO utkalo 15 družstev, mezi nimiž bylo poprvé v historii tohoto turnaje i jedno zahraniční – družstvo slovenské armády. Dobrou úroveň turnaje podtrhovalo také to, že k rozhodování byli přizváni civilní rozhodčí. Vítězem turnaje se nakonec stalo družstvo Ministerstva obrany, které porazilo dvě družstva Univerzity obrany, jež se umístila na druhém a třetím místě. Družstvo Armády Slovenské republiky skončilo čtvrté.

18. a 19. ledna se ve sportovní hale oddělení tělovýchovných aktivit Střediska tělesné výchovy a sportu MO konal přebor Ministerstva obrany, Generálního štábu a přímo podřízených útvarů a zařízení ve volejbale. Zúčastnilo se jej 8 týmů, mezi nimiž byla i dvě družstva žen. Turnaj byl nebývale vyrovnaný a o celkovém vítězství nakonec rozhodovaly rozdíly bodů v setech. V kategorii mužů zvítězili volejbalisté z Univerzity obrany a v ženské části si nejlépe vedly volejbalistky reprezentující Ministerstvo obrany.

Kamil MASARÍK
Foto: Jan KEPRT

„Chcu byt doktorem v armádě," pronesl bodrý Moravák Honza a pravou nohou vkročil do posluchárny Fakulty vojenského zdravotnictví. No, což o to, proti gustu žádný dišputát. Zdali se mu jeho tužba vyplní, ukáže čas. Protentokrát se musel spojít s tzv. Dnem otevřených dveří. Stejně tak jako desítky dalších zájemců o studium.



Kdo bude tím (ne)šťastným?

Sobota ráno a nad Hradcem Králové zuří sněhová vánice. Nicméně na parkoviště v areálu Fakulty vojenského zdravotnictví Univerzity obrany začínají přijíždět první auta. Z Česká Lípy, Stříbra, Jablonce nad Nisou či Zábřehu na Moravě. Důvod? FVZ pořádá Den otevřených dveří.

„Studuji vojenskou střední školu a chtěla bych pokračovat na FVZ, nejlépe farmacii. O studium mám vážný zájem," říká Mirka Holečková. Její snahu podporují i rodiče: „Za pokus to každopádně stojí," dodává maminka.

Rozesmátá dvojice mladých dívek z Jičínka má o své budoucí profesi jasnou představu. „Dostat se na vojenské všeobecné lékařství, to by byla paráda," říkají shodně. Z uniformy nebo maskáčů si vrásky nedělají: „Aspoň bychom byly drsný holky," směje se Lenka s Darinou a berou FVZ útokem. Také Klára Novotná z Ústí nad Orlicí vojenský charakter školy nevdá. Větší obavy má spíše z náročnosti studia: „Studovat dvě vysoké školy, civilní lékařskou a vojenskou FVZ, musí být pořádná makačka. Z toho mám trochu strach. Ale hlavní je nejprve se sem dostat. To bude strašně těžké."

Desítky adeptů studia se hrnou do posluchárny. Nemálo z nich i s rodinným doprovodem. Na první pohled je zřejmé, že převažují ženy. Během několika málo minut si není kde sednout. Ti pozdě přichází se tísň vestoje podél

zdi. Ještě hodinu po zahájení přicházejí zájemci. Celkově je jich na sto padesát.

Začíná beseda s funkcionáři FVZ UO. Ti se dostavili v nejsilnější sestavě a navíc přizvali i prodávky spřátelené Lékařské i Farmaceutické fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové. „Máme zájem, aby k nám nastupovali kvalitní lidé. Tomu odpovídá náročnost přijímacího řízení," říká úvodem děkan FVZ UO plukovník Roman Prymula a dává tušit, o jak tvrdý oříšek půjde. Loňský rok nechtě posloužil příkladem. Ze zhruba 200 zájemců bylo do prvního ročníku přijato 18 studentů, přičemž kvóta činila až 25 míst. Jinými slovy, zkušenosti prokazují přísnost výběru tím, že ani desetinásobný zájem nestačí na naplnění tzv. směrných čísel. Bez rozdílu, muži či ženy. Něžné pohlaví je na FVZ zastoupeno zhruba 50 procenty a svým kolegům se plně vyrovnává.

Armádní reorganizační mlýnek nezahubil dlouholetou snahu královéhradecké instituce v přípravě lékařů, farmaceutů a zdravotnických manažerů pro ozbrojenou sílu České republiky. Stávající FVZ UO zůstává v naprosto identickém rozsahu studia jako její věhlasná předchůdkyně VLA. Konkrétně lze na Fakultě vojenského zdravotnictví studovat následující studijní obory – vojenské všeobecné lékařství, vojenskou farmacii a vojenský zdravotnický management. „Unikátnost studia spočívá v tom, že absol-

vent FVZ je současně absolventem Lékařské či Farmaceutické fakulty UK v Hradci Králové. Kromě toho získává náš posluchač další sumu vědomostí a dovedností tím, že studuje navíc v rozsahu asi patnácti procent vojensko-odborné předměty a skládá další státní závěrečné zkoušky. Tím pádem k diplomu Univerzity Karlovy dostává i diplom a vysvědčení o vykonání státních zkoušek na FVZ," končí dvouhodinové „kolečko" zevrubných informací děkan Fakulty vojenského zdravotnictví.

S dotazy zájemců o studium jakoby se roztrhl pytel. Jaká jsou pravidla vojenského života? Jak často se během studia dostanu domů? Čemu se jako voják z povolání budu muset podřídit? Samozřejmě že se dostává i na otázky typu – jak se dá ukončit studium na FVZ, respektive kolik peněz bude třeba zaplatit při nedodržení závazku vůči AČR.

Plní informací se zájemci vydávají na prohlídku jednotlivých pracovišť fakulty a na nový internát. Většina z nich je s „otevřenými dveřmi" FVZ spokojena. Aby se před nimi nezavřely, záleží nyní pouze na nich. V červnu bude jasno.

Text a foto: Pavel LANG

Vojenský ústřední archiv se bude s největší pravděpodobností v roce 2008 stěhovat do Ruzyně

Plk. Josef Žikeš absolvoval dvouletou důstojnickou školu spojovacího vojska v Novém Městě nad Váhom. Zde také zahájil vojenskou kariéru ve funkci velitele školní čety a roty. V roce 1994 absolvoval Pedagogickou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci. Po rozdělení republiky v roce 1993 se stal velitelem výcvikového praporu spojovací brigády v Klecanech. V roce 2000, po vzniku Agentury komunikačních a informačních systémů, byl jmenován do funkce ředitele odboru řízení komunikačních a informačních systémů. V prosinci roku 2003 se stal ředitelem Vojenského ústředního archivu.



Kilometrové komíny archiválií

vody očištěn a naložen do klecí. Jednalo se o patnáct tisíc pět set krabic. Tento archivní materiál jsme dovezli do mrazíren, kde je do současné doby.

firmy, která se bude zabývat rozmrazením, vysušením a rekonstrukcí archiválií. Situace totiž vyžaduje komplexní řešení všech podobně postižených archivů v celé republice.

Od té doby uplynuly již dva roky, proč tyto archiválie již nebyly rozmrazeny a vysušeny?

V tomto směru jsme plně odkázáni na Úřad vlády České republiky. Ten byl pověřen výběrem

Kdy by se podle vašeho názoru mohlo začít pracovat s těmito poškozenými archiváliemi?

Znovu opakuji, vše záleží na vyhlášení výběrového řízení na firmu, která tyto práce provede.

Slyšeli jsme, že prý se vám nelíbí, když laická veřejnost zaměňuje Vojenský ústřední archiv s Vojenským historickým ústavem...

Ano, to je skutečně pravda. Od roku 1999 je Vojenský ústřední archiv samostatným subjektem a s Vojenským historickým ústavem, jehož byl dříve součástí, nemá nic společného.

Když jsme navštívili tuto budovu krátce po povodních v roce 2002, situace zde byla doslova katastrofální. Podařilo se vám od té doby již odstranit škody?

Povodně náš archiv skutečně výrazně poškodily. V současné době je stav takový, že veškerý materiál, který se nacházel v přízemí Invalidovny, byl bezprostředně po opadnutí



Zatím nejsme schopni ani přibližně odhadnout termín. Naše zkušenost je taková, že firmy, které ve výběrovém řízení neuspějí, si podávají většinou odvolání. A to samozřejmě celou záležitost neúměrně prodlužuje. Chceme věřit tomu, že v průběhu letošního roku by mělo dojít k uzavření výběrového řízení a zároveň by se měly zahájit práce na rozmrazování archiválií. Pro nás je tato situace o to nepříjemnější, že každý měsíc platíme za zamrazování zhruba 400 000 Kč.

Nezatěžuje takto vysoká suma příliš váš rozpočet?

V loňském roce byla na tento účel poskytnuta dotace Evropské unie. V současné době ale tyto sumy již musíme hradit z našeho rozpočtu. Potřebné prostředky jsou zahrnuty ve finančním plánu.

Původně se předpokládalo, že po záplavách bude archiv minimálně rok pro veřejnost uzavřen. Jak vypadá z tohoto hlediska současná situace?

Již dva měsíce po povodních se archiv otevřel pro badatele. Můžeme za to poděkovat nemalému úsilí našich pracovníků. V současné době je provozní doba badatelná v úterý a ve čtvrtek od osmi do půl čtvrté a ve středu dokonce do šesti hodin. S tím, že od čtvrt na dvanáct do dvanácti hodin je polední přestávka.

Počítáte s investicemi do povodněmi poškozené budovy, anebo se archiv přestěhuje do nových prostor?

V současné době se nepočítá se žádnými úpravami, s žádnými rekonstrukcemi, pražská část Vojenského ústředního archivu by se měla během tří let odstěhovat do jiného prostoru na území Prahy.

Takže myšlenka umístit Vojenský ústřední archiv ve Staré Boleslavi již definitivně padla? Už je rozhodnuto o konkrétním objektu?

Ano. Zůstáváme v Praze. Návrhy jako Olomouc či Stará Boleslav byly zamítnuty. Prostory v těchto městech se ukázaly pro archivní potřeby jako nevhodné. Jejich úpravy by stály příliš mnoho finančních prostředků. Prostory vytypované v Praze měl možnost vidět náš odborný nadřízený orgán, kterým je archivní správa Ministerstva vnitra. Dostali jsme souhlas, že Vojenský ústřední archiv by mohl být umístěn v prostorách po bývalém vojenském gymnáziu v Praze-Ruzyni.

Vyhovuje vám tento prostor?

Pro umístění pražské části Vojenského ústředního archivu vyhovuje. S výhledem několika let však budeme potřebovat ještě další skladové kapacity. A to proto, abychom si vytvořili dostatečnou rezervu pro ukládání nově vznikajících archivních fondů.

Vojenský ústřední archiv patří k největším v republice, mohl byste pro názornost uvést, o jaké množství archiválií se jedná?

Nejobsáhlejší je Vojenský historický archiv. Pokud bychom jednotlivé archivní listiny položili na sebe, vznikl by komín vysoký 18,4 kilometru. Dokumenty ze Správního archivu MO by vytvořily čtyři kilometry vysoký komín. V regálech jsou informace od roku 1723 až do roku 1989. K nejcenějším archiváliím patří dokumenty o činnosti čs. legií, prvorepublikové armády a vojenského i civilního odboje za druhé světové války. Máme zde i archiv SS, který byl zajištěn po válce v Zámukách.

Jak náročné je stěhování takto obsáhlého archivu?

Máme zpracovaný hrubý harmonogram stěhování. Zatím je na stěhování vyčleněno přibližně sto třicet milionů korun. V letošním roce bychom měli připravit projekt stavebních úprav. V letech 2006 až 2007 by se měly uskutečnit stavební práce. Samotné stěhování plánu-

jeme až od ledna 2008. Mělo by trvat celý rok. Chceme, aby během stěhování nedošlo k přerušování činnosti archivu ani možnosti bádání.

Olomoucká část vašeho archivu se stěhovat nejspíš nebude.

Správní archiv AČR zůstává v současných prostorech, tedy v historické budově na náměstí Svobody v Olomouci a v pevnůstce Chvalkovice. Navíc získal pro ukládání archiválií tři poměrně zachovalé budovy v prostoru kasáren Bystrovany.

Trendem současné doby je převádění archiválií do digitalizované podoby. Připravujete něco podobného?

Samozřejmě že jdeme s dobou. V loňském roce jsme vypracovali ekonomický záměr a uživatelskou studii na vybudování digitalizační linky. Veškeré podklady jsme cestou odboru bezpečnosti Ministerstva obrany předali sekci pro vyzbrojování. V současné době se tedy připravuje výběr firmy, která by nám digitalizační linku podle našich potřeb postavila. V této souvislosti jsme uvažovali o zkvalitnění badatelských služeb. Díky digitalizaci bychom totiž mohli poskytovat služby i přes internet.

Některé služby ale již na internetu nabízejíte...

Jistě. V letech 1997 až 2004 jsme na podnět generála Krzáka připravili databázi československých legionářů z první světové války. V loňském roce jsme dokončili databázi padlých příslušníků čs. vojenských jednotek za 2. světové války. V současné době máme připravenou třetí databázi, která se týká všech účastníků čs. vojenských jednotek působících v zahraničí. Tyto informace je možné získat na internetové adrese <http://www.army.cz/acr/vuapraha/index.htm>

Text a foto: Vladimír MAREK



V pátek 14. ledna 2005 měly zdravotní sestry Ústřední vojenské nemocnice Praha důvod být na sebe obzvláště pyšné. Prostřednictvím celostátní telekonference „Sestra v roce 2005“ umožnily svým profesním kolegyním nahlédnout do tajů svého počínání. Dostalo se jim uznání. Častý potlesk auditoria byl toho neklamným důkazem.

Neobvyklé seskupení zdravotních sester v posluchárně III. interní kliniky Všeobecné fakultní nemocnice Praha dává tušit, že se jedná o akci výjimečnou. Celostátní konference „Sestra v roce 2005“, kterou pořádá VFN ve spolupráci s Ústřední vojenskou nemocnicí a Českou asociací sester, jí skutečně je. Díky informačním technologiím mohou nad odborným tématem v jednu chvíli vzájemně diskutovat stovky lidí.

Učíme se jedna od druhé

Celostátní telekonference „Sestra v roce 2005“ propojila více než pět set pracovníků zdravotnického personálu ve čtyřech nemocnicích

Celostátní konference „Sestra v roce 2005“ je již čtvrtou v pořadí. Rok co rok se v jejím pořádání střídá VFN s ÚVN Praha. Od minulého roku je tato akce organizována jako telekonference. „Doposud byly telemostem propojeny dvě nemocnice, a to VFN a ÚVN. Letos jsme svědky historického okamžiku, neboť přímý vstup byl rozšířen o Fakultní nemocnici Motol a Fakultní nemocnici Plzeň. Dle našich informací může v tuto chvíli společně komunikovat 570 zaměstnanců zdravotnického personálu,“ říká hlavní sestra Ústřední vojenské nemocnice Praha Lenka Gutová.

Je třeba dodat, že námět výše zmíněné konference není stále stejný. Nejprve jí bylo dáno do vínku ústřední motto: „Učíme se jedna od druhé“ a poté – „Učíme se učit“ a „Udržujeme si motivaci“. Letošní heslo zní: „Realizujeme své kompetence!“.

Nezasvěcenému může připadat podivné, proč se zdravotní sestry tak okázale rok co rok scházejí a zevrubně diskutují o ryze specifických záležitostech. Možností prezentovat výsledky své práce na různých vzdělávacích akcích není přece málo. „Částečně máte pravdu,“ říká L. Gutová

a pokračuje: „Ale takovou bezprostřednost výměny zkušeností bychom nikdy nedosáhly. Nad danou problematikou rázem diskutují nejen zdravotní sestry, ale i další nelékařské profese. Sestry mají nezastupitelné místo ve zdravotnických týmech a každá, byť zdánlivá maličkost zde hraje významnou roli. Navíc chceme dát managementu nemocnic najevo, že nám záleží na efektivitě vynaložených finančních prostředků. Cestovní náklady jsou nezanedbatelnou položkou v rozpočtech našich nemocnic. Vzájemné propojení formou celostátní telekonference je velice úsporné a efektivní,“ konstatuje hlavní sestra ÚVN Praha.

Řídící centrum telekonference neboli posluchárna Všeobecné fakultní nemocnice hlásí připravenost. S úvodními slovy zde vystupují členové čestného předsednictva. Poté následuje přímé spojení s jednotlivými nemocnicemi. Na promítacím plátně, rozděleném do čtyř částí, se zobrazují živé vstupy. Za Ústřední vojenskou nemocnici Praha zdraví účastníky celostátní konference její ředitel plukovník Štefan Brunclík.

Úvodní prezentační kolečko končí. Za řečnický pult postupně přicházejí zdravotní sestry, asistentky a laborantky nejrůznějších odborností. Během několika málo minut představí svoje pracoviště a podělí se s ostatními o nabyté zkušenosti. Zvládnou „palbu“ otázek svých profesních kolegyní a předají slovo dalším přednášejícím. Přímé vstupy do jednotlivých nemocnic se soustavně střídají.

Prospěšným oživením konference „Sestra v roce 2005“ byla také přednáška armádního psychologa kpt. P. Krále o stresu a jeho zvládnání v podmínkách zahraniční vojenské mise.

Pavel LANG

Ilustrační foto: Jiří HOKŮV



Nepracuji, mám úraz!

Kvůli pracovnímu úrazu chybí na pracovištích resortu Ministerstva obrany denně 65 zaměstnanců

Činíme, jak jsme slíbili. Prosincový sjezd Českomoravského odborového svazu civilních zaměstnanců armády zhodnotil plnění svého programu v letech 2001 až 2004 a my se k jeho klíčovému oblastem budeme vracet. Protentokrát „nastavujeme“ zrcadlo bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) v resortu Ministerstva obrany.

Úvodem několik nepříliš lichotivých fotografických ukazatelů. Tím nejméně bolestným jsou zameškané kalendářní dny z důvodu pracovních úrazů. Resort MO ČR: cca 600 pracovních úrazů ročně. V letech 2001 až 2003 činila z tohoto důvodu zameškaná doba neuvěřitelných 72 063 kalendářních dnů! Průměrný počet zameškaných kalendářních dnů na jeden pracovní úraz se tudíž pohyboval kolem čtyřiceti. Jinými slovy, pro pracovní úrazy na pracovištích denně chybělo šedesát pět zaměstnanců. To bohužel není vše. Evidují se i jiné než pracovní úrazy. A zde je denní počet absentujících ještě vyšší: v roce 2002 chybělo 75, další rok 80 a v polovině r. 2004 67 pracovníků.

Není sporu o tom, že nejcitelnější ztrátou jsou těžké pracovní úrazy a smrtelné úrazy. V roce 2003 tragicky zahynuli dva zaměstnanci resortu MO, z toho jeden při dopravní nehodě.

Armádní odbory považují oblast BOZP za důležitou součást svých činností. „Z kontrolní

a metodické činnosti svazové inspekce ČMOSA vyplývá, že tam, kde základní odborové organizace projednávají pravidelně oblast BOZP se zaměstnavatelem a provádějí kontroly, je bezpečnost práce ve většině případech zaměstnavatelem zabezpečována,“ říká Jitka Šebková, předsdkyně Českomoravského odborového svazu civilních zaměstnanců armády.

Jaká je realita? Svazoví inspektoři BOZP průběžně provádějí kontroly v základních organizacích především na základě jejich vyžádání. Výsledky zhruba 150 kontrol vedou ke konstatování, že úroveň péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci, jakož i o pracovní prostředí, klesá. Důvodem je jednak nedostatek finančních prostředků na odstraňování zjištěných závad, ale i nedostatečný zájem a přístup zaměstnavatele o uvedenou oblast. V této souvislosti jsou nepochybně podceňována možná pracovní rizika. Nelze nezpomenout také kumulaci funkcí bezpečnostních techniků s jinými, mnohdy vůbec nesouvisejícími činnostmi, nebo dokonce rušení těchto zařízení.

Nedostatkem v oblasti BOZP je i resortní legislativa. „Legislativní činnost resortu MO na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci stagnuje, resortní předpisy jsou zastaralé a neodpovídají současné legislativě. Odborový svaz předložil řadu konkrétních návrhů na změnu, avšak reakce ze strany kompetentních orgánů je minimální,“ konstatují představitelé armádních odborů a uvádějí konkrétní fakta. Z nich vyplývá, že doposud není v předpisech reagováno na nově zákoníku práce z roku 2000 a ani na další

normy vydané po roce 2001 až do současnosti. Neutěšený stav dokumentuje i skutečnost, že například ve Věstníku MO č. 1/2004 jsou uvedeny jako platné předpisy zastaralé normativy „vševojsk“, ačkoliv proběhla řada novelizací příslušných zákonů vztahujících se k oblasti BOZP, včetně novely zákoníku práce.

Jeden „vrabec v hrsti“ se přece jen našel. Na základě jednání s příslušnými funkcionáři resortu MO a díky trvalému tlaku odborového svazu ČMOSA se podařilo částečně vyřešit problematiku poskytování ochranných nápojů zaměstnancům k ochraně zdraví před účinky tepelné zátěže nebo zátěže chladem v souladu s ustanovením zákoníku práce a nařízení vlády ČR z roku 2001. Proč pouze částečně? „S tímto řešením nemůžeme být spokojeni a v souvislosti s připravovanou novelou Pracovního řádu pro občanské zaměstnance budeme požadovat konkrétnější dopracování,“ dodává předsdkyně ČMOSA.

Tvrdit, že je v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci resortu MO uspokojivý stav, by bylo vskutku troufalé. Vždyť ukazatele pracovní neschopnosti a úrazovosti nejsou příliš radostné. Proto konstatování, že v závislosti na počtu zaměstnanců se v resortu MO vyskytlo méně pracovních úrazů než v jiných odvětvích, ani v nejmenším nepřeceňujeme. Spíše to považujeme jako výzvu k další aktivitě. Nejen armádních odborářů, ale nás všech.

Pavel LANG
Ilustrační foto: Jiří HOKŮV

V neděli 9. ledna letošního roku zemřel v Paříži profesor Josef Fišera, významná osobnost zahraničního odboje v letech druhé světové války a jedna z nepřehlédnutelných postav československého exilu 20. století. Přes jeho nesporné zásluhy jsou nejen jeho životní osudy, ale i sama jeho existence naprosté většině obyvatel České republiky neznámé.



Začínal jako český Hemingway

Josef Fišera se narodil 4. června 1912 ve středočeské obci Kluky nedaleko Čáslavi. Po absolvování pěti tříd obecné školy složil přijímací zkoušky na čáslavské gymnázium, kde poté studoval až do roku 1930. Po maturitě se stal posluchačem Univerzity Karlovy v Praze, kde se nejprve zapsal na práva, avšak později pokračoval ve studiu filozofie a pedagogiky. Velký vliv na formování jeho osobnosti měl především jeho bratranec spisovatel Vladislav Vančura, díky

kterému dobře poznal nejvýznamnější osobnosti tehdejší mladé generace českých spisovatelů a novinářů.

Bezprostředně po nástupu Adolfa Hitlera k moci v sousedním Německu se Josef Fišera společně se svými přáteli zapojil do pomoci německým antifašistům prchajícím před nacismem. Jeho demokratické a protifašistické smýšlení výrazně ovlivnila i cesta do Španělska zmítaného občanskou válkou, které navštívil v roce 1936.



Zde se setkal s celou řadou významných osobností, mimo jiné s Ernestem Hemingwayem, po jehož vzoru začal psát ze Španělska jako válečný dopisovatel reportáže pro v Praze vydávané Národní osvobození. Hrůzy, které ve Španělsku na vlastní oči viděl, jej po návratu do Československa vedly k tomu, že se rozhodl trpícímu Španělsku pomáhat i z Prahy. Stal se generálním tajemníkem „Výboru pro pomoc demokratickému Španělsku“. Podařilo se mu vybrat velké množství finančních prostředků, z nichž byly mimo jiné zakoupeny dvě plně vybavené polní nemocnice, které vzápětí odjely i s českým personálem do Španělska.

Po Mnichovu, v době tzv. druhé republiky, byla činnost „Výboru pro pomoc demokratickému Španělsku“ zastavena a Fišera sám byl několikrát vyslýchán policií a dokonce mu byl zabaven cestovní pas jako osobě, „která by mohla poškozovat zájmy republiky v zahraničí“. Ocitl se tak v nezáviděníhodné situaci, neboť málokdo pochyboval o tom, že se okleštěné Československo brzy stane další obětí

V Paříži zemřel profesor Josef Fišera, významná osobnost zahraničního odboje v době druhé světové války



rozpínavosti nacistického Německa a v takovém případě by byl Fišera, vzhledem ke svým aktivitám v demokratickém hnutí, výrazně ohrožen. Jen šťastnou shodou náhod se mu díky pomoci přátel podařilo v únoru 1939 opustit Prahu a vycestovat do Francie. Že obavy o jeho osud nebyly liché, prokázal již první den okupace zbytků Československé republiky. Zatýkácká skupina gestapa totiž Josefa Fišera hledala v jeho pražském bytě již 15. března 1939 odpoledne. Naštěstí marně.

Ve Francii se Josef Fišera nejprve přihlásil do cizinecké legie „na dobu války“, avšak byl vyreklamován Československým národním výborem v Paříži, který se rozhodl využít jeho zkušeností v sociální oblasti a v pomoci uprchlíkům. Pověřil jej organizací pomoci pro československé vojáky a jejich rodiny, kterým se podařilo uprchnout z protektorátu do Francie, stejně jako pro další uprchlíky pocházející z okupovaného Československa. Ihned po vypuknutí války nastoupil Josef Fišera službu u Československého národního výboru, kde zajišťoval vysílání francouzského rozhlasu do okupované vlasti, a opět se staral o evakuované rodiny našich vojáků i dalších uprchlíků. Po obsazení Paříže německou armádou na jaře 1940 se nejprve pokusil odejít do jižní Francie, ale protože se mu to nepodařilo, vrátil se zpátky do Paříže, kde žil v ilegalitě až do září 1940. V této době se zapojil do odbojové činnosti, zejména na poli vojenského zpravodajství, a když na podzim 1940 přešel přes střežené hranice do neokupované jižní Francie, přinesl s sebou jako kurýr francouzského hnutí odporu řadu mimořádně důležitých zpráv vojenského charakteru, které se brzy podařilo vyvézt do Velké Británie.

V jižní Francii se Josef Fišera zapojil do činnosti „Ústředí pomoci Čechoslovákům“ v Marseille, které se staralo o demobilizované čs. zahraniční vojáky a jejich rodiny, zajišťovalo jim stravu a finanční prostředky a dařilo se mu v některých případech zajistit jejich odjezd z Francie do zámoří. V této své činnosti úzce spolupracoval s „Komitétem pro záchranu osob v nebezpečí“, jehož činnost ve Francii řídil Varian Fry z USA. Od dubna 1941 působil Josef Fišera ve Vence v Přímořských Alpách, kde založil Křesťanský dětský domov a stal se jeho ředitelem. V tomto zařízení našlo v následujících letech azyl na 525 dětí, a to až již sirotků nebo dětí deportovaných osob, které se ocitly bez prostředků a přístřeší, až po 82 dětí, které se Josefu Fišerovi podařilo vysvobodit z koncentračních táborů, kde je čekala jistá smrt. V prostorách domova našlo dočasný útulek i 126 dospělých, z nichž 47 bylo, podobně jako mnohé z výše zmíněných dětí, židovského původu, bez potřebných dokladů, a jejich ukrývání bylo věci velice nebezpečnou. Aby bylo možné tak velký počet osob uživit a ubytovat, pronajal si Josef Fišera pro potřeby dětského domova dvě zemědělské farmy, které svou produkcí pomáhaly zajistit dostatek potravin pro obživu celého společenství. I počet ubytovacích objektů postupně stoupal a v závěru roku 1942 již byli obyvatelé dětského domova rozmístěni ve 23 budovách ve Vence a jejím okolí. Pro stovky dětí, o něž se staral, zajišťoval Josef Fišera a jeho přátelé i školní výuku a bohatý program, který jim dával zapomenout na prožitá utrpení.

Josef Fišera pokračoval ve své činnosti i po okupaci tzv. svobodné zóny v polovině listopadu 1942. Zpočátku dokonce zůstal i se svými svěřenci ve Vence, ale v září 1943 se je rozhodl opustit a přesunout se do 900 kilometrů vzdáleného Creuse ve střední Francii, kde činnost dětského domova opět obnovil. Sám se mu však na novém místě dlouho věnovat nemohl. Na konci října 1943 bylo nové sídlo domova obklíčeno jednotkou SS pátrající po skrývajících se partyzánech. Sám Fišera byl brutálně ztýrán a aby se vyhnul hrozcímu zatčení, přešel raději do ilegality a zapojil se do protinacistického odboje v řadách francouzských maquis. Dětský domov po jeho odchodu řídilo několik jeho přátel.

Po osvobození Francie působil Fišera na podzim 1944 nejprve v Ženevě, kde ve spolupráci s Mezinárodním červeným křížem zajišťoval prostředky pro pomoc obětem války. Na konci října 1944 se vrátil do Paříže, kde

nastoupil službu u čs. generálního konzulátu jako atašé sociálně-právního oddělení a organizoval akce pro válkou postižené děti, rodiny, politické vězně a vojáky. Pro deportované a vězněné připravil pobyty v léčebnách ve Francii a Švýcarsku a podařilo se mu zorganizovat i prázdninové rekreace pro šest stovek dětí ve Švýcarsku. V létě 1945 zorganizoval a osobně z Paříže do Prahy dopravil repatriční vlak dětí, rodin, dospělých osob, ale i rakví s našimi padlými vojáky. Kromě svého zaměstnání na čs. generálním konzulátu v Paříži pracoval Josef Fišera i nadále bezplatně v obnoveném „Ústředí pomoci Čechoslovákům“ a „Americké pomoci“.

Působení Josefa Fišery na našem generálním konzulátu v Paříži ukončil únor 1948. V den, kdy do Francie dorazila zpráva o smrti Jana Masaryka, podal demisi a stal se již podruhé v životě exulantem. Nějakou dobu byl bez zaměstnání, ale poté přijal nabízené místo ředitele v domovech YMCA a CIMADY poblíž Paříže, kde byli ubytováni lidé různých národností postižení válkou, bývalí vězni koncentračních táborů, nemocní, přestárlí, osamocení, čekatelé na víza do jiných států a také uprchlíci z komunistického Československa. V následujících letech se mu díky mimořádnému nasazení podařilo dokončit vysokoškolská studia a získat doktorát ze sociologie na Sorbonně. V roce 1956 nastoupil jako vědecký pracovník do Státního centra vědeckého výzkumu v Paříži, kde působil až do svého odchodu do penze a současně pracoval i jako vysokoškolský pedagog.

Vedle svého zaměstnání se stal Fišera i výraznou postavou krajanského společenství ve Francii. Ihned po válce byl přijat za čestného člena „Spolku čs. dobrovolníků – Roty Nazdar“, později se stal členem „Sdružení československých dobrovolníků ve Francii z obou světových válek“, kde zastával celou řadu funkcí ve výboru, a v roce 1983 se stal jeho předsedou. Osobně se rovněž podílel na péči o čs. vojenský hřbitov v La Targette, na obnovení nacisty zničeného památníku čs. armády v Darney a na soupisu hrobů československých vojáků, kteří leží na dvaatřiceti hřbitovech ve Francii.

Za svou celoživotní činnost byl Josef Fišera v roce 1997 jmenován prezidentem Francouzské republiky Důstojníkem francouzského státního řádu Za zásluhy (Officier de l'Ordre National du Mérite) a v tomtéž roce přijal z rukou českého prezidenta Václava Havla Řád T. G. Masaryka. Kromě těchto vysokých státních vyznamenání obdržel 2. listopadu 1982 na návrh židovských dětí, které v letech druhé světové války s nasazením vlastního života zachránil, vyznamenání izraelského památníku Yad Vashem v Jeruzalémě „Spravedlivý mezi národy“.

Mjr. Eduard STEHLÍK, VHÚ
Foto: Miroslav HUŠEK, archiv VHÚ



Ad) Reforma začíná bolet

Četl jsem Váš článek v A reportu s názvem „Reforma začíná bolet“. Dovolím si připsat pár postřehů člověka, kterého již bolí.

Vždy jsem reformu podporoval, ale...

Pracoval jsem u armády téměř 20 let a vždy na funkcích náčelník proviantní služby nebo s novým názvem – vedoucí starší důstojník (ČVO 760). Mnohokrát jsem se stěhoval, vždy když chtěla armáda. Prošel jsem: Stříbro, Plzeň, Karlovy Vary, Kynšperk nad Ohří, znovu Karlovy Vary, Kozlov, Olomouc (tam nebyl byt, bydlím ve VVP Libavá). K 30. 6. 2004 přišly nové tabulky i na mé působiště, 75. zsv Olomouc, a ejhle, místo pro 39letého kapitána s vysokoškolským vzděláním nebylo. Nikde a žádné. Ani možnost zůstat jako o. z. Byl jsem tedy z reorganizačních důvodů propuštěn a od 1. 7. 2004 hledám práci. MARNĚ!!!

Absolvoval jsem na 60 různých pohovorů a výběrových řízení v civilu. Mám pocit, že jsem tam byl jen křovím a že vítěz byl dávno znám. Ze všeho jsem dost smutný. Měl jsem armádě co nabídnout, ale změny jsou změny, i když si myslím, že se vše dalo udělat jinak. Teď živím rodinu z malé výsluhy, neboť podporu z úřadu práce po změně zákona o zaměstnanosti od 1. 10. neberu (taký vynikající změna) a reforma bolí.

Ing. Zdeněk VRAŠTIL

Stejnokroje, moje věčné téma?

Za posledních patnáct let jsem napsal řadu článků, které se zabývaly podivným vztahem vojáků z povolání ke stejnokrojům. Nic jsem těmito články zřejmě neovlivnil. Vojáci z povolání stále nenosí uniformu ve svém volnu, důstojníka nepotkáme v restauraci, kavárně, kině či divadle. Vojáci z povolání dále chodí do práce v civilním oděvu, často v oblečení, ve kterém se jezdí v pátek na chatu. Nenormální vztah ke stejnokroji pokračuje.

Civilnímu obleku dávají vojáci z povolání přednost od roku 1989, kdy jim to bylo tehdejší velením doporučeno (nebo nařizováno?). Funkcionáři tím tenkrát dávali najevo svůj vztah k novým politickým poměrům. Za 15 let se však situace zásadním způsobem změnila. Současní vojáci z povolání jsou spjatí s novými demokratickými poměry. Nejen politici, ale i většina veřejnosti má k armádě důvěru a váží si jí. Není nijak náhodné, že vedení státu se snaží pro práci vojáků z povolání vytvořit optimální podmínky odpovídající ekonomickým možnostem země. Za příslušnost k armádě se proto není třeba stydět. Tento vztah je třeba projevat i svým poměrem ke stejnokroji.

Ale abychom byli spravedliví, k určitému zlepšení přece jen dochází. V posledních měsících například v Dejvicích můžeme potkat ženy ve vojenském stejnokroji. A nutno uznat, že jejich stejnokroje jsou hezké a odpovídají současné úrovni oblékání společnosti. V okolí Vítězného náměstí je však možno potkat i muže v uniformách při jejich přechodech mezi jednotlivými budovami. Vesměs všichni chodí v bundách s ohnutým límcem. Jedná se přitom zřejmě o nejméně atraktivní součást stejnokroje, která není adekvátní současnému oblékání pracovníků centrálních orgánů, bank a podnikatelů. Možná že jsem zaujatý proti ohnutým límcům, to mám zřejmě ještě z doby středoškolských studií, kdy jsme za to byli kritizováni. Ale ke stejnokroji ohnutý límec určitě nepatří.

Na slavnostním vyhlášení nejlepších atletů roku 2004 se objevil náš nejúspěšnější atlet posledních let Roman Šebrle ve vojenském stejnokroji. Vzbudil zaslouženou pozornost sdělovacích prostředků. Zbývá jen doufat, že v tomto vztahu ke stejnokroji nezůstane osamocený a již brzy budeme vidět naše vojáky ve slušivých stejnokrojích v tramvaji, metru, v restauraci či divadle. Nebo to je stále ještě příliš vysoké očekávání?

František NĚMEC



Jiří Brož Hermann Göring, Hitlerův korunní princ

Pokud historici tvrdí, že historie začíná až padesát let poté, co se ta která událost stala, potom historie zakladatele gestapa, říšského maršála a velitele luftwaffe H. Göringa začala 7. října 1996, padesát let poté, co spáchal ve vězení sebevraždu. Vyhnul se tak trestu smrti provazem, když jeho žádost o méně potupné zastřelení byla zamítnuta. Vězeňskému holiči toho dne věnoval svou luxusní holič štětku z jezevčích chlupů s tím, že ji už nebude potřebovat. Strážte to však nevarovalo.

To je jen jeden ze střípků bohaté mozaiky, kterou o této nacistické špičce sestavil renomovaný autor historických studií Jiří Brož. Věnoval jí téměř šest set stran a vykreslil tak portrét nacistického zločince jako podobiznu určitého člověka určitých vlastností v určitém prostředí a s určitými přáteli a známými. V tomto případě to byli, bohužel, například A. Hitler, H. Himmler, J. Goebbels, R. Hess nebo R. Heydrich.

Jaký tedy byl H. Göring jako člověk? Nepochybně vedl zajímavý a dobrodružný život. Za první světové války byl vyznamenán nejvyšším možným vojenským vyznamenáním, se svou první ženou, Švédkou Carin, se seznámil po nouzovém přistání

Naše recenze

na zamrzlém jezeře u Stockholmu. Miloval zvířata a prosadil například zákaz vivisekce. O tom, co se skutečně dělo za ostatným drátem koncentračních táborů, ale tvrdil, že nevěděl.

Jeho dobrodružná povaha ho přivedla k účasti na Hitlerově puči a toto přátelství zpečetil krví, když byl při potlačení puče těžce zraněn. Život mu tehdy ironií osudu zachránila manželka židovského obchodníka. (Stačilo málo a nebyl by žádný Göring. Později tuto rodinu zachránil před koncentračním táborem.)

Popis Göringova života během Hitlerovy diktatury svědčí o tom, že se snažil urvat, co se urvat dalo a řadu let se mu to skutečně dařilo. Hromadil funkce, hodnosti, vyznamenání, rezidence, obrazy starých mistrů, diamanty, americké akcie, vlastnil přepychový vlak, nic mu nebylo dost. Postupující dekadence někdejšího válečného hrdiny se projevovala v zženštilé péči o zevnějšek, v žravosti a marném boji s obezitou. Prohru Německa si uvědomil hned po Stalingradu a v podstatě vnitřně zlomený se stáhl do svého luxusního ústraní. V době norimberského procesu se však kupodivu vzchopil, i když o rozsudku si nedělal iluze.

Není jednoduché vykreslit portrét válečného zločince i jinou barvou než černou a přidat některá nezatím obecně známá fakta. Jiří Brož se touto nelehkou a možná i nevděčnou cestou vydal a je radost ho na ní doprovázet.

Jitka LENKOVÁ

**Nakladatelství Naše vojsko, s. r. o.,
Vítězný náměstí 4,
160 00 Praha 6
586 stran, 83 dokumentárních
fotografií**